

Sverige – en brottsplats eller en sportarena?

En undersökning av bilden av Sverige utanför Stockholm i fyra rikstidningar.

Av: Camilla Jara & Lisa Johansson

Handledare: Gunnar Nygren
Södertörns högskola | Institutionen för samhällsvetenskap
Kandidatuppsats 15 hp
Journalistik | Hötterminen 2017

Abstract

I denna uppsats har bilden av Sverige utanför Stockholm undersökts i tidningarna; Dagens Nyheter, Expressen, Aftonbladet och Svenska Dagbladet. Frågeställningarna utgår från nyheters geografiska spridning, ämne, ursprung och källor. Ett fokus ligger även på nyheternas producent i allmänhet och Nyhetsbyrån TT i synnerhet.

Undersökningen baseras på metoden kvantitativ innehållsanalys av samtliga tidningar under första halvåret av 2017, totalt 643 artiklar. Det teoretiska ramverk som används är nyhetsvärdering samt kommersialisering.

De undersökta tidningarna visar sig vara beroende av andra medier. En femtedel av nyheter om Sverige utanför Stockholm har sitt ursprung i regionala tidningar. Även public service lokal, pressmeddelanden och Nyhetsbyrån TT spelar en stor roll i rapporteringen av Sverige. De ämnen som dominerar de fyra tidningarnas riksbevakning är brott, olyckor och sport. Politik som ämne har en övergripande låg bevakning. En slutsats är att bilden av Sverige som en brottsplats eller sportarena kan ge konsekvenser för politiken i Sverige då de fyra undersökta tidningarna har en stor roll i det politiska agendasättandet.

Nyckelord: *Stockholmscentralisering, blåljusnyheter, sport, politik, nyhetsekologi och bilden av Sverige*

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Syfte och frågeställningar	4
3. Bakgrund	5
3.1 Nyheternas ekosystem och nyhetsflöde	5
3.2 Nyheters ursprung	6
4. Tidigare forskning	8
4.1 Webbjournalistik	8
4.2 Tillståndet för journalistiken	10
4.3 Medieskugga	10
4.4 Sverige utanför Stockholm	12
5. Teori	13
5.1 Nyhetsvärdering	13
5.2 Kommersialisering	16
6. Metod	17
6.1 Kvantitativ innehållsanalys	17
6.1.1 Material	18
6.1.2 Urval och avgränsningar	18
6.1.3 Insamling och genomförande	19
6.2 Metoddiskussion	20
7. Centrala begrepp	21
8. Resultat och analys	22
8.1 Län	22
8.2 Ursprung	26
8.3 Producent	28
8.4 Ämnen	32
8.5 Källor	38
9. Diskussion och slutsats	42
9.1 Geografisk spridning	42
9.2 Ämne	42
9.3 Ursprung	43
9.4 Källor	45
9.5 Slutsats	45
9.6 Framtida forskning	46
10. Källförteckning	47
Bilaga 1	50

1. Inledning

År 2015 bodde enbart 13 procent av Sveriges befolkning utanför Sveriges städer eller tätorter.¹ Fler människor lever nu i städer eller tätorter än på landsbygden. Och det är inte bara befolkningsmängden som skiljer sig. Åldersfördelningen är skev i de bygder som avbefolkats längst, som nu står med en sista generation utan en nästa generation som kan ta hand om dem och ta över. Unga människor flyttar in till städerna i en sådan utsträckning att om inflyttningen till Stockholm avstannar helt skulle befolkningen ändå öka i fyrtio år framåt.² Den ojämna fördelningen ligger inte bara i befolkningsantal eller ålder. Även den ekonomiska ojämlikheten bidrar till att Sverige glider allt mer isär. Där investeringar och kapitalet är, vill människorna vara. Vad som är hönan eller ägget är svårt att avgöra, men medierna retirerar från landsbygden.

Nästan hälften av alla svenska journalister bodde år 2015 i Stockholms län och i elva av Sveriges kommuner bodde inte en enda journalist.³ Det förändrade medielandskapet splittrar landet då de orter och människor som syns, är de som räknas. 200 lokalkontor har försvunnit och landet står med känslan av utanförskap av Sveriges framsteg.⁴ Medieföretag som sparar pengar för att effektivisera oroar människor för en allt mer centrerad bevakning. Bristen på lokalrapportering skapar vita fläckar på den mediala solen i Stockholm.

Svenska medier anklagas för att vara Stockholmsfixerade och det talas om en Stockholmscentralisering inom media. Dagens Nyheter, Expressen, Aftonbladet och Svenska Dagbladet har alla sina huvudredaktioner i Stockholm. Dessa tidningar ses som viktiga delar i agendasättandet av den politiska debatten i Sverige. Vad som skrivs om och hur bilden av Sverige målas upp påverkar vilka frågor som anses viktiga i den rikspolitiska dagordningen. När dessa rikstidningar är baserade Stockholm samtidigt som allt fler lokalredaktioner stänger ner, hamnar kommuner utan redaktioner i en medial skugga och därför också i ett rikspolitiskt utanförskap. Att undersöka bilden av Sverige utanför Stockholm i de valda agendasättande tidningarna är viktigt för att kasta ljus på de människor och platser i skuggan. Men även viktigt för vårt lands politiska och demokratiska välmående. Med mindre lokalredaktioner påverkas rapporteringen och granskningen av politik runt om landet. Det blir

---

¹ Statiska Centralbyrån, Miljö – Tätorter; arealer, befolkning, Tätorter 2015, 2016

² Mattsson, Kristina, *Landet utanför: ett reportage om Sverige bortom storstaden*, 1. uppl., Leopard, Stockholm, 2011, s. 16

³ Institutet för mediestudier, *Där bor journalisterna, Så snett bor journalisterna*, Journalism++, 2015

⁴ Popova, Susanna, *Po Tidholm: Jag hatade att växa upp på landet*, Svenska Dagbladet, 2017

tydligt i de kommuner som saknar redaktioner då dessa har en ökande andel brottsnyheter samtidigt som nyheter om lokalsamhället minskar.⁵ Detta leder till att det mediala ekosystemet påverkas. Nyhetsjournalistiken hänger ihop på olika nivåer likt ett ekosystem där rikstidningar sitter på toppen av näringskedjan och livnär sig på redaktioner runt om i landet.⁶ En stor del av medieinnehållet är nyheter i rundgång, med detta menas återbruk, kopiering och uppdateringar av nyheter. Och i ett ekosystem kan inte näring återanvändas gång på gång utan nytillförsel av näring, i detta fall, nyheter. Som Lars Johansson, chefredaktör för Helsingborgs Dagblad formulerade det:

”... Vi är de plankton som ni stora makrillar lever av. De är dem nyheter som vi gräver fram, som ni kan gå vidare med.”⁷

Vad händer med den mediala bilden av Sverige utanför Stockholm när planktonen dör ut och makrillarna stannar i Stockholms vatten?

2. Syfte och frågeställningar

Denna uppsats undersöker bilden av Sverige utanför Stockholm, hur den skapas och var den kommer ifrån, första halvåret 2017. De fyra största Stockholmsbaserade tidningarna ligger till grund, Dagens Nyheter, Expressen, Aftonbladet och Svenska Dagbladet. Dessa tidningar som undersöks har en avgörande roll för Sveriges politiska och ekonomiska dagordning. Därför undersöks vilka nyheter samt vilka områden i Sverige utanför Stockholm som dessa agendasättande rikstidningar rapporterar om. Att undersöka nyheternas geografiska spridning, ämnen och vilka som uttalar sig ämnar synliggöra bilden av Sverige utanför Stockholm. Andra mediers roll, som ursprung eller producent, undersöks för att se var bilden av Sverige kommer ifrån i de fyra tidningarnas nyheter. Till grund ligger följande fyra frågeställningar:

- Hur ser den geografiska spridningen ut i riksnyheterna?
- Vilka ämnen rapporterar de fyra tidningarna om?
- Vilken roll har andra medier i riksmediernas rapportering?
- Vilka synliga källor finns i rapporteringen?

---

⁵ Hellekant Rowe, Erika & Karlsson, Michael, ”Lokalredaktionens betydelse – så påverkas den lokala bevakningen när journalisterna jobbar på distans”, i, *Mediestudiers årsbok – tillståndet för journalistiken 2016/2017*, Stockholm, 2017, s. 119

⁶ Nygren, Gunnar & Althén, Kajsa, *Landsbygd i medieskugga: nedmonteringen av den lokala journalistiken och bilden av landsbygden i Dagens Nyheter*, Södertörns högskola, Huddinge, 2014, s. 13

⁷ Nygren & Althén, 2014, s. 7

3. Bakgrund

Bakgrunden för denna uppsats består av följande avsnitt; nyhetsekologi och nyhetsflöde samt nyheters ursprung.

3.1 Nyheternas ekosystem och nyhetsflöde

Ekologi handlar om ett samspel mellan levande organismer, ett begrepp som går att applicera på medier och nyheter. Genom att se på medierna som ett ekologiskt system hjälper det att se hur mediasystemet hänger ihop. Begreppen medieekologi och nyheters ekosystem används därmed till att analysera hur förändringar inom systemen påverkar helheten.⁸ Olika medieformer kan ses som olika arter i naturen som interagerar och balanserar varandra. Dock kan dessa medieformer, likt arter, emellanåt utplånas eller också utvecklas till något mer avancerat som påverkar den aktuella omgivningen.⁹ Likt ett ekosystem hänger nyheterna ihop i olika nivåer, från lokalt till nationellt. Regionala medier plockar upp nyheter från lokal nivå som sedan vandrar upp på riksnivå. Men ett ekosystem är inte ensidigt vilket innebär att även lokala medier plockar upp riksnyheter. Då alla komponenter i ett ekosystem är lika viktiga för dess överlevnad påverkas således medieekologin när lokala redaktioner stängs ned. Utan bin som pollinerar blir det ingen skörd och mat för människorna. På detta sätt påverkar nedskärningar av lokalbevakningen nyheternas ekosystem som förändrats i grunden och journalistiken måste anpassas för att kunna överleva.¹⁰ C.W Anderson jämför nyheternas innehåll med näring, såsom vitaminer och mineraler samt andra vitala ämnen. Om den minsta arten exempelvis har brist på vitamin D blir därmed resten av arterna sjuka. På samma vis gör bristen av ett brett nyhetsinnehåll resten av medierna sjuka och i förlängningen kan även demokratin insjukna.¹¹

Förändringar i medielandskapet har inneburit en ökad hastighet i nyhetsflödet och gjort att officiella källor har fått en starkare roll. Även omskrivningar av nyheter utan angivet ursprung har ökat, likaså rundgången av nyheter och inflytandet av utomstående källor så som nyhetsbyråer.¹² I toppen av ekosystemet finns rikstidningarna som ständigt väljer ut nyheter ur nyhetsflödet som produceras av redaktioner runt om i landet. När nyhetssajter ska

---

⁸ Nygren, Gunnar, "Medieekologi – ett helhetsperspektiv på medieutveckling", i, *Medieutredningen, Människorna, medierna & marknaden: Medieutredningens forskningsantologi om en demokrati i förändring: forskningsantologi*, Wolters Kluwer, Stockholm, 2016, s. 86 - 90

⁹ Anderson, C.W, "News Ecosystems", i, *The SAGE handbook of digital journalism*, (red). Witschege, Tamara, Anderson, C.W, Domingo, David & Hermida, Alfred, SAGE, London, 2016, s. 414

¹⁰ Nygren & Althén, 2014, s. 7

¹¹ Anderson, 2016, s. 422

¹² Nygren, 2016, s. 91

fyllas dygnet runt är denna förändring i nyheternas ekosystem som mest tydlig på webbens nyhetsflöde.¹³

En förklaring kan vara den grundläggande skillnaden mellan pappers- och webbpublicering som är nyhetscykeln. Papperstidningen har ett 24-timmarskretslopp då tidningen ges ut en gång om dagen och därmed byts ut var 24e timme. Webben däremot har möjlighet till konstant publicering vilket bidrar till en konstant nyhetscykel. Detta kallas för en *ständig deadline*.¹⁴

Valet av källor påverkas av det redaktionella arbetssättet och då många tidningar och övriga redaktioner publicerar digitalt är det relevant att se på webbens arbetssätt.¹⁵ För de journalister som arbetar med webben är webbsidor, nyhetsbyråer, pressmeddelanden och polisradiatorer viktiga som lättillgängliga källor. Detta bland annat då tekniken är en av de faktorer som påverkat det redaktionella arbetet och därmed den enskilda journalistens arbetsprocess. Tekniken ger möjlighet till ett mer mobilt arbete, med lätthanterliga kameror och så vidare men har alltså haft motsatt effekt för webbjournalisterna som istället stannar framför datorn.¹⁶ Ytterligare en påverkan tekniken har på det redaktionella arbetet är de redaktionella systemen. Det kan handla om program som samtliga på redaktionen har tillgång till och använder för publicering. I ett sådant program, som till exempel Newspilot inom Stampen och ENPS inom Sveriges Radio, rullar ett konstant informationsflöde från pressmeddelanden och nyhetsbyråer som *Tidningarnas Telegrambyrå*, TT.¹⁷

3.2 Nyhetens ursprung

Som tidigare nämnt har redaktionerna genom sina redaktionella system ett stort informationsflöde både inom medieföretagen och från utomstående leverantörer så som TT. Dessa levererar färdiga nyheter och featurematerial till tidningarna.¹⁸ TT är en stor källa för de snabba nyheterna men även pressmeddelanden från politiker, myndigheter och företag är en stor del av nyheternas ursprung. Polisen har en egen webbsida med informationsflöde och

---

¹³ Nygren & Althén, 2014, s. 13

¹⁴ Nygren, Gunnar, "Ny teknik och ändrade arbetsprocesser", i, *Nyhetsfabriken: journalistiska yrkesroller i en förändrad medievärld*, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2008, s. 71

¹⁵ Nygren, Gunnar, "Journalistiska yrkesroller och redaktionella strukturer", i, *Nyhetsfabriken: journalistiska yrkesroller i en förändrad medievärld*, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2008, s. 32

¹⁶ Nygren, 2008, s. 67

¹⁷ Nygren, 2008, s. 71

¹⁸ Carlsson, Anita, "Klick, klick, klart", i, *Nyhetsfabriken: journalistiska yrkesroller i en förändrad medievärld*, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2008, s. 125

det är vanligt med informatörer som tillhandahåller information till redaktionerna vilket ytterligare ökar intresset och aptiten för *blåljusnyheter*. En observation av den lokala radiokanalen Radio Stockholm 2006 visade att det vanligaste ursprunget till nyheter var pressmeddelanden och nyheter från andra medier.¹⁹ Ett annat ursprung är tips och så kallade påtryckare, det är organisationer, grupper eller individer som kontaktar redaktioner med tips om nyheter och framtida händelser. Egna idéer från redaktionen och de enskilda journalisterna som ursprung för en nyhet är något som tekniken har ökat möjligheterna för. Detta på grund av det obegränsade publiceringsutrymmet. Trots det visar en undersökning gjord på Radio Västernorrland att egna idéer är ovanligt. Enbart sex procent av nyheterna var resultat av egna idéer.²⁰ Tekniken har även bidragit till ökandet av medborgar-genererat material, journalister bevakar flödet på sociala medier och snappar upp det som har hänt eller håller på att hända.²¹

Det dagliga arbetet för webbjournalister handlar om att hitta nyheterna. Att rewrite andra medier är en vanligt förekommande arbetsprocess. En nyhet från en lokalredaktion utanför Stockholm skrivs om och därefter finns möjligheten att komplettera med kommentar från exempelvis polis vid en olycka. Denna typ av fenomen kallas också för att *kapa* nyheten.²² Tekniken har gett större möjligheter för kapning på grund av det konstanta informationsflödet. Samtidigt drar dagstidningar drar ner på personal och stänger ner lokalredaktioner. Något som resulterar i att just detta informationsflödet med lokala nyheter som innehåll, minskar.²³

På webben går det att konstant uppdatera och komplettera artiklar med uppgifter och källor, därför ser arbetsmetoden annorlunda ut än den på papper. Till skillnad från papperstidningen är det för webben snabbhet som är det viktigaste. Att läsa om en olycka eller kaos i trafik timmar efter är inte intressant.²⁴

---

¹⁹ Nygren, Gunnar, "Närvaro och ett ständigt flöde", i, *Nyhetsfabriken: journalistiska yrkesroller i en förändrad medievärld*, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2008, s. 199 - 200

²⁰ Nygren, Gunnar, 2008, s. 201

²¹ Ghersetti, Marina, "Journalistikens nyhetsvärdering", i, Nord & Strömbäck (red.), *Medierna och demokratin*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s. 223

²² Lindquist, Kristian, *Webbjournalistik*, 1. uppl., Norstedt, Stockholm, 2010, s. 36

²³ Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela, *Massmedier: nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet*, 11., helt omarb. uppl., Ekerlid, Stockholm, 2014, 279

²⁴ Lindquist, 2010 s. 31

4. Tidigare forskning

Denna uppsats använder tidigare forskning om webbjournalistikens villkor och arbetsätt. Vidare används forskning kring tillståndet för journalistiken samt den medieskugga som presenterats i inledningen. Även forskning kring hur bilden av landsbygden byggs upp och skapas används för fördjupad förståelse.

4.1 Webbjournalistik

Webbens vägar: om webbjournalistikens etablering och utveckling vid tre svenska regionala och lokala dagstidningar 1995 – 2013 är en doktorsavhandling av Jan Hinderson. I studien undersöks och jämförs Helsingborgs dagblad, Sydöstran och Ystads allehandas start av deras webbpubliceringar och dess utveckling. Redaktionernas och journalisternas arbete för att hitta lösningar och vägar i denna ”nya” publiceringsform görs genom observation av redaktionerna och deras webbjournalistik. Undersökningen presenterar resultat kring snabba och långsamma nyhetscyklar. Enligt Hinderson blir webbens nyhetscykel både kortare och längre, då en nyhet direkt kan publiceras och inte behöver vänta till nästa dag. Det finns inte heller något behov av att ta bort nyheten, därför ligger de kvar och har på så vis en längre nyhetscykel.²⁵

Ett resultat som är applicerbart på denna uppsats är hur de tre tidningarnas webbjournalister arbetar med och förhåller sig till de mediala ekosystemen. Hinderson punktar upp tre huvudsakliga nyhetskällor för de undersökta tidningarna. Första nyhetskällan är andra medier. Här utgör TT en stor del av tidningarnas kortnyheter, inrikes- och utrikesnyheter. TT-texterna används oavkortat eller bearbetas för att passa plattformen. Andra tidningar, både tidningar inom samma koncern och konkurrerande är också ett vanligt ursprung vars nyheter kan rewriteras eller användas som utgångspunkt. Andra nyhetskällan är den egna redaktionen där egna idéer och jobb värderas utefter om de passar för papperstidningen eller webben. För webben prioriteras händelsenyheter som ska ut så snabbt som möjligt medan papperstidningen får de längre egenproducerade materialen. Tredje nyhetskällan är webbredaktionen som definieras som en egen nyhetskälla trots att den ingår i huvudredaktionen. Detta för att de utöver det grundläggande redaktionella arbetet även ska hålla koll på blåljusnyheter och just-nu-händelser. I undersökningen framkommer det att

---

²⁵ Hinderson, Jan, *Webbens vägar: om webbjournalistikens etablering och utveckling vid tre svenska regionala och lokala dagstidningar 1995 - 2013*, Lunds universitet, Diss. Lund: Lunds universitet, 2013, Lund, 2013, s. 22

webbredaktörerna/journalisterna har en kontinuerlig kontakt med nyhetskällor såsom alarmeringscentraler, räddningstjänst, polis med mera. En journalist i studien uppger att hon en gång i timmen går igenom tidigare nämnda webbplatser och ringer polisen fyra gånger om dagen.²⁶ I denna studie kallar Hinderson dessa typer av nyheter *blåljusnyheter*. Det är nyheter där polis, räddningstjänst med mera är huvudkällan, till exempel olyckor, bränder och brott.²⁷ Ett resultat är att hos Helsingborgs dagblad är snabbhet och de ständiga uppdateringarna är själva kärnan i deras journalistik på webben.²⁸

Har ni något webbigt? En fallstudie av Göteborgs-Postens flerkanalpublicering.

Redaktionell organisering och arbetsrutiner, nyhetsvärdering, samt medielogik är en D-uppsats av Ulrika Hedman. I denna studie undersöks Göteborgs-Postens produktion av nyheter och deras flerkanalpublicering.²⁹ Det journalistiska arbetet på redaktionen som beskrivs i undersökningen utgår från intervjuer och deltagande observationer.³⁰

Undersökningen presenterar resultat för de skilda villkoren för pappers- och nättidningen. Enligt Hedman finns vissa skillnader mellan kanalerna; för papperstidningen gäller en daglig deadline och påverkas av det begränsade utrymmet medans nättidningen har ständiga deadlines och ett obegränsat utrymme.³¹

Hedman beskriver hur de två publiceringskanalerna präglas av olika kriterier för nyhetsvärdering. Både pappers- och nättidningen väljer i första hand lokala nyheter och i andra hand styrs urvalet av TT:s bevakningslistor. De rådande webbspecifika kriterier för nyhetsvärdering beskrivs på följande sätt: det ska framför allt vara nytt och dessutom gärna ett pågående skeende som ger möjlighet till en kontinuerlig och utbyggd rapportering.³² Webbjournalistikens dragning till snabba nyheter och ständiga uppdateringar av händelser beskrivs med bland annat begreppet *medielogik*. Med det menas nätnyheter saknad av begränsningar. Därmed blir det kortare avstånd mellan idé och publicering vilket innebär att journalisterna och redaktionen inte behöver vänta till nästa sändning eller publicering. Det här leder till att blåljusnyheter prioriteras, detta för att uppgifterna kommer från lättillgängliga källor.³³

---

²⁶ Hinderson, 2013 s. 283 - 285

²⁷ Hinderson, 2013 s. 25

²⁸ Hinderson, 2013 s. 330

²⁹ Hedman, Ulrika, *Har ni något webbigt? En fallstudie av Göteborgs-Postens flerkanalpublicering. Redaktionell organisering och arbetsrutiner, nyhetsvärdering, samt medielogik*, Göteborg. D-uppsats. JMG, Göteborgs universitet, 2006, s. 21

³⁰ Hedman, 2006, s. 4

³¹ Hedman, 2006, s. 34

³² Hedman, 2006, s. 52 - 54

³³ Hinderson, 2013 s. 57

4.2 Tillståndet för journalistiken

I *Mediestudiers årsbok: Tillståndet för journalistiken* från år 2016 skriver Lars Truedsson om hur nedstängningar av lokalredaktioner har lett till att var tredje kommun i Sverige saknar redaktion för dagstidning. Var åttonde kommun saknar även gratistidning eller lokal nyhetssajt. År 2015 var 35 kommuner vita fläckar i Sveriges mediebevakning.³⁴

I samma forskningssammanställning presenterar Jonas Ohlsson i *Pressad ekonomi för sänker dagstidningarnas kommunbevakning* resultat kring hur tidningarnas huvudredaktioner är samlade till landets större städer och kommuner som är jämförelsevis tätbefolkade. De tidningar som alltså täcker flera kommuner är placerade i den största kommunen.³⁵ Resultaten ligger till grund för denna undersöknings syfte då de styrker hur Sveriges medielandskap är centrerad runt storstäder och tätorter. Trots att denna uppsats inte undersöker lokaljournalistiken ökar kunskapen om lokaljournalistikens nedskärningar förståelsen för riksbevakningens förutsättningar.

4.3 Medieskugga

Landsbygd i medieskugga: nedmonteringen av den lokala journalistiken och bilden av landsbygden i Dagens Nyheter är en rapport av Gunnar Nygren och Kajsa Althén. I denna studie undersöks bilden av landsbygden i Dagens Nyheter papperstidning och hur resurserna för lokal journalistik förändrats. Konsekvenserna och resultaten har bland annat besvarats med hjälp av artiklar med koppling till landsbygden.³⁶ Undersökningen presenterar resultat kring de texter från landsbygden som publicerats och hur nyhetsvärderingen ser ut.³⁷ Rapporten visar hur material om landsbygden har halverats under de senaste åren samt vilka förändringar som ligger bakom denna minskning.³⁸

Mellan 2004 och 2014 bantades riksbevakningen på grund av den ekonomiska krisen vilket även påverkat de fyra stora Stockholmsbaserade tidningarna som undersöks i uppsatsen. År 2013 lades 38 lokalredaktioner ned, en följd av den ekonomiska kris som landets tidningar senaste decenniet genomgått.³⁹ Dagens Nyheter hade år 2014 enbart en reporter i Göteborg

---

³⁴ Truedsson, Lars, *Mediestudiers årsbok: tillståndet för journalistiken 2015/2016*, Institutet för mediestudier, Andersson, Ulrika & Truedsson, Lars (red.), Stockholm, 2016, s. 8

³⁵ Truedsson, 2016, s. 29

³⁶ Nygren & Althén, 2014, s. 39

³⁷ Nygren & Althén, 2014, s. 40 - 41

³⁸ Nygren & Althén, 2014, s. 39

³⁹ Nygren & Althén, 2014, s. 18

och en i Malmö. Svenska Dagbladet har inga inrikesreportrar utanför redaktionen i Stockholm. Expressen äger GT i Göteborg och Kvällsposten i Malmö och har på så vis flest reportrar utanför Stockholm. Aftonbladet har stängt ner samtliga lokalredaktioner men menar att deras reportrar reser desto mer. Dock är det inte helt ovanligt med *stringers*, fast anknuten frilansare, eller filansnätverk hos tidningarna.⁴⁰ Nygren och Althén menar att när var tredje lokalredaktion stängs ned innebär det att de områden som tidigare haft flera konkurrerande lokaltidningar nu får nöja sig med en. En av anledningarna till nedstängningar av lokalredaktionerna är för att koncentrera sitt bevakningsområde till de kommuner där flest läsare finns.⁴¹ Men med den centralisering som sker både på riks- och regional nivå menar forskarna att den lokala närvaron minskar. Detta innebär att de Stockholmsbaserade tidningarna blir allt mer beroende av informationsflödet i form av nyhetsbyråer så som TT. Men även TT har dragit ner på sina lokalredaktioner och både TT och rikstidningarna blir därmed beroende av lokala och regionala redaktioner, men som även dem minskat i sin geografiska spridning.⁴²

Undersökningen behandlar och presenterar även ämnet *nyhetsekologi*. Stora neddragningar av resurser för lokal journalistik för med sig konsekvenser för hela den nyhetsekologiska nyhetsproduktionen. När färre nyheter produceras lokalt tunnas näringskedjan ut, och det uppstår en rundgång av nyheter i systemet. Detta resulterar i en mindre konkurrens som i sin tur innebär minskad mångfald, färre granskningar och egna undersökningar samt en skev bild av landsbygden.⁴³ Nygrens och Althéns studie och denna uppsats har stora likheter men två faktorer skiljer. Denna uppsats undersöker webbtidningar och inkluderar även ämnet sport.

Resultatet visar vilka ämnen som dominerar i DN:s rapportering från landsbygden och olyckor samt brottsrelaterade händelser är överrepresenterade. Ytterligare ett resultat är de stora andelar blåljusnyheter som kommer från TT och hur DN:s redaktion endast producerar eller omarbetar TT-materialet vid händelser av större intresse.⁴⁴

---

⁴⁰ Nygren & Althén, 2014, s. 31

⁴¹ Nygren & Althén, 2014, s. 25 - 27

⁴² Nygren & Althén, 2014, s. 32

⁴³ Nygren & Althén, 2014, s. 54 - 55

⁴⁴ Nygren & Althén, 2014, s. 40 - 41

4.4 Sverige utanför Stockholm

Madeleine Erikssons avhandling *(Re)producing a periphery: popular representations of the Swedish North* från 2010 presenterar resultat hur bilden av Norrland skapas som avvikande och svagt i bland annat nyhetsrapporteringen i Dagens Nyheter. Eriksson sätter sina resultat i relation till globaliseringen. Detta då Sveriges vilja att vara en del av globaliseringen gör att regioner som är mindre viktiga i denna globaliseringsprocess blir lidande i form av arbetslöshet och avbefolkning. Något som i sin tur leder till att regionen blir marginaliserad och inte en självklar del av konstruktionen av nationen. Dessa orättvisa förutsättningar bidrar till att dessa regioner blir lokala kulturer, periferier till nationens centrum. I detta fall blir de marginaliserade regionerna anklagade för de problem som uppstår där då ses som en utomstående periferi.⁴⁵

Erikssons undersökning av bilden av Norrland i medier utgår från Dagens Nyheter som valdes då den enligt Eriksson är den största svenska dagstidningen. Dagens Nyheter beskrivs som en rikstidning men menar att den uppfattas som en Stockholmstidning då redaktionen är i Stockholm och att redaktionen oundvikligen därmed presenterar synpunkter utefter detta faktum.⁴⁶ En aspekt som är användbar för denna uppsats. I Erikssons resultat av undersökningen av Dagens Nyheter bevakning av Norrland betonas betydelsen av representation. Hur platser och människor blir omtalade, porträtterade och omskrivna. Eriksson menar att även de som ämnar att förbättra bilden av en marginaliserad region eller population ställs inför problematiken att representationen på många sätt är sann. Men menar vidare att om en sanning eller bild upprepas skapar det en stereotypisk bild hos mottagaren.⁴⁷

Eriksson tar upp ytterligare en följd av Dagens Nyheter redaktionella position i Stockholm. Tidningen tillskrivs stor betydelse för landets politiska och ekonomiska elit då tidningens innehåll och spridning är viktig i (re)produktionen av grunden för politiska och ekonomiska beslut.⁴⁸ Denna analys kan användas som ett avstamp till Malin Rönnbloms rapport *Ett urbant tolkningsföreträde? En studie av hur landsbygd skapas i nationell policy* från 2014. I denna studie tas urbant tolkningsföreträde upp, som Rönnblom menar kan handla om flera saker. Ett exempel är hur landsbygden betraktas som mer problematisk än staden.

---

⁴⁵ Eriksson, Madeleine, *(Re)producing a periphery: popular representations of the Swedish North*, Kulturgeografiska institutionen, Umeå universitet, Diss. Umeå: Umeå universitet, 2010, s. 1

⁴⁶ Eriksson, 2010, s. 51

⁴⁷ Eriksson, 2010, s. 62

⁴⁸ Eriksson, 2010, s. 51

Landsbygden får förkroppsliga problem medan staden är en plats för modernitet och framtida investeringar. Detta beskrivs även som en territoriell maktrelation.⁴⁹ Studien granskar regeringens strategier i landsbygdspolitiken och Boverkets *Vision för Sverige 2025*. Trots att det inte är nyheter eller medier som är Rönnbloms analysenheter är resultaten användbara. Detta då analysen hur landsbygden ”görs” i dessa nationella policydokument har samma syfte som denna uppsats, men med medier som utgångspunkt. I granskningen tar Rönnblom upp, liksom Eriksson, landsbygdens problematiska ställning i förhållande till landets globalisering. Då Boverkets *Vision för Sverige 2025* tar avstamp i globalisering och den urbaniserade världen hamnar landsbygden i svår skugga redan från början. Ett urbant tolkningsföreträde skapas då staden är den främsta utgångspunkten. I regeringens dokument *En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder* menar Rönnblom att en tydlig urban norm genomsyrar texten. Detta genom att landsbygden som ”avvikelse” beskriver hur normen, i detta fall staden, skapas.⁵⁰

5. Teori

Denna uppsats utgår från följande teorier; nyhetsvärdering och kommersialisering.

Nyhetsvärdering är av relevans då den dagligen påverkar nyhetsrapporteringen.

Kommersialiseringen används som en grund för att förstå hur tidigare nämnd nyhetsvärdering påverkas av det rådande medielandskapet.

5.1 Nyhetsvärdering

Överallt sker händelser runt om i världen. Men inget nyhetsmedium förväntas eller har för avsikt att rapportera mer än en bråkdel av allt som händer. Journalistik handlar därmed om att välja och välja bort. Händelseflödet är obegränsat och ohanterligt för det begränsade formatet nyheter förmedlas i. En ständigt central fråga är därför vad som kan förklara vad som rapporteras om. Jesper Strömbäck förklarar vikten av att skilja på nyhetsvärdering och nyhetsurval som ofta behandlas som synonymer. *Nyhetsvärdering* syftar på hur möjliga nyheter värderas i redaktionella processer. *Nyhetsurval* syftar på vad som faktiskt publiceras.⁵¹ Dessa två teorier har ofta ett samband och går in i varandra men skillnaden kan

---

⁴⁹ Rönnblom, M., *Ett urbant tolkningsföreträde? En studie av hur landsbygd skapas i nationell policy*, Umeå centrum för genusstudier, Umeå universitet, Umeå, 2014, s. 5

⁵⁰ Rönnblom, 2014, s. 10

⁵¹ Strömbäck, Jesper, ”Journalistikens nyhetsurval och nyhetsvärderingar”, i Karlsson & Strömbäck (red.), *Handbok i journalistikforskning*, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2015, s. 151

förklaras i de många faktorer vid sidan av nyhetsvärderingarna som påverkar det faktiska nyhetsurvalet, de publicerade nyheterna. Då inga nyheter uppstår eller rapporteras om i ett vakuum finns det flera komplexa faktorer som påverkar nyhetsurvalet. En dag kan det finnas flera nyheter som värderas högt, och ”bra” nyheter som en annan dag kanske hade publicerats väljs denna dag bort.⁵² Vad som definierar nyhetsvärderingen, nyheternas faktorer, har studerats sedan 60-talet och de egenskaper som en händelse behöver för att bli en nyhet har i litteraturen skiljt sig åt. Däremot menar Marina Ghersetti att de olika egenskaperna snarare fått skilda benämningar och sammanfattar dem med följande fyra egenskaper:

➤ **Närhet**

Tidsmässigt, geografiskt och kulturellt avstånd och närhet påverkar om en nyhet uppmärksammas, på vilket sätt och i vilken utsträckning. Nyheter som människor lättare kan relatera till värderas högre.

➤ **Sensation och avvikelser**

Oväntade, oförutsedda och ovanliga händelser och situationer har högt nyhetsvärde. Därför prioriteras ofta sex, olyckor, rättsfall, kändisar och sport. En sensation eller avvikelse behöver inte vara negativ men sensationella nyheter med negativa drag har generellt högre nyhetsvärde. Kriminalitet, olyckor, krig och händelser med negativa konsekvenser dominerar.

➤ **Elitcentrering**

Denna faktor fokuserar på de personer som förekommer i nyheterna. De som representerar någon form av politisk, ekonomisk, kulturell eller idrottslig elit dominerar. Tre förklaringar finns; personer med höga positioner i samhället har tillgång till den information medierna efterfrågar, elitpersoners livsstil avviker från vanliga människors och slutligen ligger störst makt och inflytande hos institutioner och organisationer. Vanliga människor framkommer i allmänhet då de är berörda av olycka, orättvisor eller liknande.

➤ **Förenkling**

Nyheter är i allmänhet förenklade berättelser, inte minst i det avskalade språket. Men även ämnena då de hellre handlar om enskilda händelser än komplicerade händelseförlopp. Nyheter om politiska beslut får fokus på konsekvenserna snarare än förhandlingar och enskilda brott snarare än bakomliggande strukturer. Detta bland annat för att skapa intresse och begriplighet men kan innebära att entydiga nyheter väljs framför mångtydiga.⁵³

---

⁵² Strömbäck, 2015, s. 154

⁵³ Ghersetti, Marina, ”Journalistikens nyhetsvärdering”, i Nord & Strömbäck (red.), *Medierna och demokratin*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s. 212 - 214

Med nyhetsvärderingen som grund påverkas vidare nyhetsurvalet av flera olika komplexa faktorer. Omständigheter som enligt Strömbäck kan vara organisatoriska, individuella men också situationsberoende.⁵⁴ Det är dessa omständigheter som blir brytpunkten mellan nyhetsvärdering och nyhetsurval, något Bengt Johansson förtydligar ytterligare. Nyhetsvärderingen karaktäriserar vilka händelser som ses som nyhetsmässiga medan nyhetsurvalet handlar om andra faktorer än bara nyhetsvärderingen. Faktorerna kategoriserar Johansson in i två styrfält. Det normativa styrfältet innebär i huvudsak lagstiftningar och etiska regler och är mer ideologiskt färgat. Samhällsnormer och grundläggande ideologier påverkar journalistiska ideal i hur man ser på sin publik och kan verka på två håll; vad publiken anses behöva veta men också vad publiken bör besparas. Det andra styrfältet är det marknadsmässiga och handlar om föreställningar om vad publiken vill ha, vilka nyheter människor är intresserade att läsa om. Efterfrågan är uteslutande avgörande. Inte allt för sällan hamnar dessa två styrfält i konflikt med varandra, inte minst gällande olyckor och kriminalitet. Vad människor bör respektive inte bör ta del av utesluter inte vad människor vill ta del av. Men Johansson menar att det i forskningen syns en övervägande koppling mellan marknadsstyrfältet och nyhetsurvalet. Däremot utesluter inte marknadsstyrfältet journalistikens publicistiska intention.⁵⁵ Båda styrfältet existerar och verkar i symbios.

Johansson sammanfattar slutligen nyhetsurvalet i tre villkor där det första är medielogik. Ett begrepp som används för att förklara nyhetsutbudet utanför nyhetsvärderingen och har fyra komponenter (1) *mediedramaturgin*, en nyhet ska fånga publikens intresse (2) *medieformatet*, anser hur väl en nyhet passar det specifika mediets format, till exempel prioriteras nyheter med bildmaterial på ett TV-medium (3) *mediernas arbetsrutiner*, hur väl en nyhet passar in i mediets arbetsrutiner kan handla om att ett pressmeddelande från officiell källa har större chans att bli en nyhet då ett ”enligt polisen” anses enkelt men också trovärdigt (4) *mediers arbetsmetoder* handlar om arbetstider och hur en händelse förhåller sig till en deadline.⁵⁶ Johanssons andra villkor för nyhetsurval är nyhetsarbetets rutinartade verksamhet. Dagens arbete är ofta planerat med presskonferenser och rutinmässiga pressmeddelanden. Det sista villkoret är ekonomi och Johansson menar att journalistikens ekonomiska villkor inte bör underskattas. Mycket pekar på att ekonomins betydelse för den journalistiska produktionen ökar.⁵⁷

---

⁵⁴ Strömbäck, 2015, s. 154

⁵⁵ Johansson, Bengt, *Vid nyhetsdesken. En studie av nyhetsvärdering vid svenska nyhetsredaktioner*, Mittuniversitetet, Sundsvall, 2008, s.7-8

⁵⁶ Hedman, 2006, s. 29

⁵⁷ Johansson, 2008, s.9

5.2 Kommersialisering

I en kapitalistisk marknadsekonomi kan begreppet *kommersialisering* knytas till varuproduktion och varuutbyte, där produkter eller tjänster fabriceras för att skapa en vinstdrivande affärsverksamhet.⁵⁸ Sigurd Allerns definition av begreppet utifrån medier går att beskriva i tre nivåer. I den första nivån kopplas begreppet till de förändringar som har skärpt konkurrensen i mediasystemet, till exempel framväxten av kommersiella mediebolag. I nästa nivå beskrivs begreppet som en process där medieföretagen lägger större vikt på en ökad lönsamhet. Samtidigt som det publicistiska och politiska innehållet hamnar allt mer i skymundan. I tredje och sista nivån används begreppet för att beskriva förändringarna i mediernas innehåll som en konsekvens av de vinstmotiverade handlingar, som i sin tur stör journalistikens självpåtagna samhällsupdrag.⁵⁹ Med detta som grund kompletterar Allern de traditionella nyhetskriterierna (tidigare nämnda i 5.1 Nyhetsvärdering) med ”kommersiella nyhetskriterier”.

- Ju större kostnad, tid eller pengar, en händelse kräver för att bevakas, följas upp eller avslöjas, desto mindre chans har händelsen att bli en nyhet.
- Ju större utsträckning en källa eller avsändare har tillrättalagt en text på ett journalistiskt sätt, desto större är chansen att händelsen prioriteras som en nyhet.
- Om tidningen eller journalisten själv kan presentera händelsen med egen byline, desto större chans har händelsen att bli en nyhet.
- Om redaktionens fokus ligger på att väcka sensation för publiken, är chansen större för en medievridning av händelsen, då nöjesrelaterade ämnen prioriteras.⁶⁰

Denis McQuail ser kommersialiseringen som en process där mediernas innehåll styrs allt mer av marknadskrafter. Likt Allerns tredje nivå menar McQuail att innehållet återspeglar de vinstsökande medieföretagens mål. Detta kan i sin tur medföra att innehållet saknar autenticitet, objektivitet och tenderar att bli för standardiserat och slentrianmässigt.⁶¹

---

⁵⁸ Allern, Sigurd “Journalistiken och kommersialiseringen”, i Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.), *Medierna och demokratin*, (Lund, 2012), s. 234 - 235

⁵⁹ Allern, 2012, s. 237-238

⁶⁰ Allern, 2012, s. 245

⁶¹ McQuail, Denis, *McQuail's mass communication theory*, 6. ed., Sage, London, 2010, s. 551.

Kommersialiseringen av medierna har ökat och de profitorienterade medieföretagen har som mål att gå med vinst.⁶² Enligt Jesper Strömbäck och Anna Maria Jönsson medför detta en rad konsekvenser för nyhets- och samhällsjournalistiken: (1) ett krympande utrymme för politikrelaterade nyheter (2) en större mängd spelgestaltningar av politik (3) ett mindre utrymme för undersökande journalistik (4) ett större utrymme för nytto-orienterad journalistik (5) en större andel material från nyhetsbyråerna (6) fler nyheter om brott, nöje och allmänmänskligt intresse (7) en ökad koncentration på uppseendeväckande händelser (8) större användning av sensationshöjande språk (9) ökad snuttifiering (10) större utrymme för journalisters tolkningar (11) en ökad personifiering (12) ett minskat användande av flera olika källor (13) mer reklam för den egna produkten.⁶³

6. Metod

I denna uppsats valdes metoden kvantitativ innehållsanalys för att undersöka bevakningen av Sverige utanför Stockholm på valda tidningars webb.

6.1 Kvantitativ innehållsanalys

Kvantitativ innehållsanalys används då uppsatsens syfte behöver en större mängd material för att tillgängliggöra en analys. Detta för att kunna förflytta fokus från det enskilda med intention mot det generella.⁶⁴ Metoden karakteriseras av fyra begrepp: objektivitet, systematik, kvantitet och manifest innehåll. Med objektivitet menas att analysen av innehållet ska vara gjord på ett sådant oberoende sätt att en annan forskare ska kunna komma fram till samma resultat som författarna till uppsatsen. Systematik syftar till det tydliga tillvägagångssätt som material och analysen grundas på, enligt bestämda och på förhand formulerade urvalskriterier. Kvantitet innebär att analysenheterna ska kunna beskrivas kvantitativt, med olika värden, frekvens eller omfång för att möjliggöra statistiska samband i det utvalda materialet. Slutligen ska ett manifest innehåll uppföras där anvisningar om hur de använda variablerna tillämpas för att öka möjligheten till den objektiva intentionen.⁶⁵ Metoden tillämpas för att översätta forskningsfrågorna till variabler och på sätt kunna

---

⁶² Strömbäck, Jesper & Jönsson, Anna Maria, "Nyheter i konkurrens – journalistikens kommersialisering?", NORDICOM, Göteborg, 2005, s. 4 - 7

⁶³ Strömbäck & Jönsson, 2005, s. 26

⁶⁴ Nilsson, Åsa, "Kvantitativ innehållsanalys", i, Ekström & Larsson (red.), *Metoder i kommunikationsvetenskap*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2010, s. 119

⁶⁵ Nilsson, 2010, s. 122

kvantifiera ett större material på ett effektivt sätt. Med andra ord en metod att systematiskt omvandla innehåll till siffror och vidare statistik för att kunna analysera och dra slutsatser.

Variabler och variabelvärden sätts samman i ett kodschema (se Bilaga 1) som det utvalda materialet sedan appliceras på. Detta möjliggör flera separata analyser då de olika variablerna kan jämföras och analyseras med varandra.⁶⁶

6.1.1 Material

Uppsatsen syfte kräver att Stockholmsbaserade riksmedier undersöks. Därför är analysens material nyhetsartiklar från de fyra största Stockholmsbaserade tidningarna: Dagens Nyheter, Expressen, Aftonbladet och Svenska Dagbladet. Då uppsatsen syftar är att besvara frågorna på en så övergripande nivå som möjligt är det därmed eftersträvansvärt att välja den största och mest använda plattformen.⁶⁷ Därför har digitalt publicerade nyhetsartiklar valts. Papperstidningen har ett begränsat utrymme och en daglig deadline medan webben har ett möjlighet till kontinuerlig uppdatering och ett obegränsat utrymme.⁶⁸ Detta leder till att antalet artiklar är högre på webben än i pappersversionen i de undersökta tidningarna. Stickprov gjordes där antalet artiklar i papperstidningen och på webben jämfördes i respektive tidningar för att säkerställa att fler artiklar publiceras på webben. Stickproven visade att detta stämde, med få undantag under sommarmånader.

6.1.2 Urval och avgränsningar

För att få en så stor spridning som möjligt har materialet samlats in efter en ”syntetisk vecka”. Eftersom denna uppsats ämnar undersöka det ”normala” innehållet i de fyra tidningarna fungerar denna urvalsmetod som en konstruerad vecka.⁶⁹ På så sätt undviks materialet att påverkas av specifika händelser under ett specifikt datum eller kortare perioder. Därför har inhämtningen av materialet skett på första måndagen i januari, första tisdagen i februari och så vidare fram till första söndagen i juli. På detta vis representerar materialet alla veckodagar. Det ger även en spridning på månader och årstider, något som nyhetsflödet annars kunnat påverkas av på grund av nyhetstorka under till exempel sommarmånaderna.

---

⁶⁶ Nilsson, 2010, s. 125

⁶⁷ Nilsson, 2010, s. 129

⁶⁸ Lindquist, 2010 s. 31

⁶⁹ Østbye, Helge & Helland, Knut, *Metodebok for mediefag*, Knapskog, Karl & Larsen, Leif Ove (red.), 2. utg., Fagbokforl., Bergen, 2002, s. 223

Därefter valdes samtliga publicerade artiklar under den tidigare nämnda konstruerade veckan, som på något sätt handlar om Sverige utanför Stockholms län. Därefter sorterades opinionsmaterial och ”flashar” bort. Därmed har endast nyhetsartiklar använts. Detta då de Stockholmsbaserade rikstidningarnas *nyhetsbevakning* av Sverige undersöks. Malmö och Göteborg kommun har brutits ut ur sina respektive län. Detta för möjligheten att analysera storstadscentraliseringen i samtliga tidningars bevakning.

Vid tillfällen där en nyhet har upprepats, uppdaterats eller har flera publikationer i olika längd på samma dag har den artikel med första publiceringstid valts. Detta med motiveringen att en nyhet som uppdaterats vid senare tillfälle innebär att tidningen har haft möjlighet att komplettera med källor och uppgifter och står därmed som producent till den nyheten. Detta kan dock innebära att antalet TT-nyheter blir överrepresenterat. För att ge en rättvis och representativ bild av tidningarnas arbete har variabeln ”Uppföljning” skapats. Hit räknas de TT-artiklar som blivit uppdaterade och kompletterade av respektive tidning med nya uppgifter eller citat från nya källor.

6.1.3 Insamling och genomförande

Retriever mediearkiv har använts för insamlingen av material. Då denna databas kräver ett sökord har sökfunktionen bestått av två citattecken. Detta innebär att samtliga publicerade artiklar från angivna datum blir synliga. Inspiration till ett kodschema hämtades bland annat ifrån Gunnar Nygren och Kajsa Althéns rapport av Dagens Nyheters rapportering av landsbygden.⁷⁰ Mest användbart från denna rapport var idéer till ämnesindelning av materialet. För att se artiklarnas geografiska spridning användes Sveriges Kommuner och Landstings länsregister.⁷¹ Därefter gjordes en översiktlig genomgång av materialet som synliggjorde vilka källor och ursprung i artiklarna som var mest frekventa. Sedan skapades ett kodschema med ytterligare passande variabler för undersökningen. En provkodning och enstaka variabler justerades för att passa materialet.

För att undvika att kodningen skiljde sig mellan kodarna gjordes kodningen sittandes bredvid varandra med ständig dialog. När samtliga artiklar kodats satt kodarna tillsammans och gick igenom allt material. Därmed är reliabiliteten av kodningen till stor del tillgodosedd.

---

⁷⁰ Nygren & Althén, 2014, s. 39

⁷¹ Sveriges Kommuner och Landsting, *Länsregister*, 20-10-2017

6.2 Metoddiskussion

Som med alla metoder finns det kritik att rikta mot den kvantitativa innehållsanalysen. En kritik är att den är förenklande. En problematik är att metoden förutsätter att kvantitet är det samma som betydelse. För denna uppsats innebär det att två artiklar väger dubbelt så mycket som en, och tar därmed inte hänsyn till att till exempel en artikel är längre eller mer djupgående.⁷² Hänsyn har inte heller tagits till så kallade toppnyheter. På webben läggs de artiklar som just nu är mest intressanta eller lästa, överst på sidan. På webben ligger inte den senaste nyheten först utan det gör de nyheter med högst nyhetsvärde för stunden, toppnyheten byts alltså kontinuerligt ut.⁷³ I denna undersökning har alltså en nyhet som legat kvar i veckor jämförts med en nyhet som kanske bara legat i dryga timmar.

I skapandet av variabler och kodschemata är det viktigt med tydliga och utförliga kodanvisningar. Detta för att minimera tolkningsutrymmet för kodarna.⁷⁴ Den variabel som i denna uppsats kan uppmärksammas som mest tolkningsbar är nyheternas ämne. Detta har bemötts genom att kodarna har suttit tillsammans och kodat med ständig dialog, så ämnena har kodats på samma grund. En problematik med detta tillvägagångssätt är att de två kodarnas dialog kan minska objektiviteten, en utomstående part kan tolka och koda annorlunda. Något som i sin tur skulle kunna påverka reliabiliteten. Att arbeta utefter en interkodarreliabilitet, där kodningen görs separat med två kodtester, kan öka objektiviteten.⁷⁵ Denna medvetenhet finns hos uppsatsens författare. Kodningen har likväl gjorts i dialog, detta på grund av att materialet och kodschemats variabler har varit av enkel och tydlig karaktär, så som län, källor och andra medier som ursprung. Med andra ord synliga variabler med smalt tolkningsutrymme. Risken för en låg reliabilitet har bemötts initialt med en modifiering av kodschemat. För att eliminera fel skapades variabeln *övrigt* och kategorierna *företag*, *ekonomi* och *affärer* slogs samman.

En annan kritik mot metoden är att resultaten enbart klarar av att svara på de frågor som metoden klarar av att mäta. En kritik som kan riktas till alla metoder, då ingen metod kan undersöka allt utifrån alla perspektiv.⁷⁶ I denna uppsats är nyhetens ursprung ett sådant exempel då en variabel sticker ut, ursprunget *framkommer ej*. Kodning tar bara hänsyn till de

---

⁷² Nilsson, 2010, s. 124

⁷³ Lindquist, 2010, s. 13 - 16

⁷⁴ Nilsson, 2010, s. 143

⁷⁵ Nilsson, 2010, s. 147

⁷⁶ Nilsson, 2010, s. 124

ursprung som tydligt framkommer i artiklarna som undersökts. Därför har denna variabel varit oundviklig då det inte går att utläsa varifrån nyheten har sitt ursprung. Detta kan ge en osäkerhet i resultaten angående ursprung då undersökningen endast kan analysera det som är synligt i artiklarna. Att försöka utläsa mellan raderna varifrån nyheten kommer ifrån hade varit en tolkning av materialet och därmed påverkat reabiliteten.

7. Centrala begrepp

I denna uppsats definieras och används följande begrepp:

- **Producent**

Det medie som synligt som står som producent till en artikel, med byline.

- **Ursprung**

Med ursprung menas var en nyhet synligt är hämtad ifrån. Exempelvis från TT, lokala medier, regionala tidningar, public service, pressmeddelande eller andra medier utom den egna tidningen.

- **Källa**

Med källa menas vem som får komma till tals i en nyhetsartikel. Exempelvis polis, åklagare, spelare i idrottslag, drabbad medborgare eller expert.

- **Tidning lokal**

Tidning utanför Stockholm med en kommun som bevakningsområde.

- **Tidning regional**

Tidning utanför Stockholm med fler än en kommun som bevakningsområde.

- **Sverige utanför Stockholm**

Uppsatsen har län som utgångspunkt och med begreppet Sverige utanför Stockholm menas då Sverige utanför Stockholms län.

- **Sociala problem**

Samhällsproblem som inte synligt utreds som ett brott.

- **Stockholmscentralisering**

Dagens Nyheter, Expressen, Aftonbladet och Svenska Dagbladets redaktionella utgångspunkt i Stockholm.

- **Credda**

Medier ges erkännande eller citeras av andra medier.

8. Resultat och analys

8.1 Län

Tabell 1. Geografisk spridning av samtliga artiklar om Sverige utanför Stockholm, i procent.

Län	Dagens Nyheter n=117	Expressen n= 81	Aftonbladet n= 252	Svenska Dagbladet n=193	Total samtliga tidningar	Antal artiklar
Göteborg	12	3,7	9,5	18,1	11,8	76
Skåne exkl. Malmö	10,3	1,2	13,9	7,8	9,8	63
V. Götaland exkl. Göteborg	8,5	2,5	9,1	9,3	8,2	53
Malmö	9,4	4,9	5,6	8,8	7,2	46
Örebro	6,8	7,4	7,5	6,7	7,2	46
Gävleborg	6,8	12,3	5,2	3,6	5,9	38
Norrbottnen	5,1	7,4	2,8	5,7	4,7	30
Uppsala	3,4	7,4	4,4	4,1	4,5	29
Västernorrland	5,1	8,6	3,2	3,1	4,2	27
Dalarna	2,6	7,4	4,8	2,6	4	26
Västerbotten	2,6	6,2	4,4	3,6	4	26
Södermanland	1,7	7,4	4,4	2,6	3,7	24
Värmland	4,3	2,5	4	3,6	3,7	24
Kronoberg	5,1	0	3,2	4,1	3,4	22
Jönköping	3,4	2,5	4	2,6	3,3	21
Kalmar	4,3	0	3,6	3,1	3,1	20
Västmanland	2,6	7,4	1,6	3,6	3,1	20
Östergötland	0,9	8,6	2,4	2,1	2,8	18
Jämtland	2,6	2,5	2	2,6	2,3	15
Blekinge	0	0	2	1,6	1,2	8
Halland	1,7	0	1,6	0,5	1,1	7
Gotland	0,9	0	1,2	0	0,6	4
Total	100	100	100	100	100	643

Tabellen visar att Aftonbladet har flest artiklar om Sverige utanför Stockholm med tre gånger mer än Expressen, som har lägst antal artiklar av samtliga tidningar. Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter hamnar på en andraplats respektive tredjeplats. Störst andel bevakning har Skåne län exklusive Malmö samt Västra Götalands län exklusive Göteborg. Totalt står dessa två län för 18 procent av hela riksbevakningen. Det är mer än dubbelt så stor andel än det tredje mest bevakade länet, Örebro. Gävleborg som fjärde mest bevakade län är det sista län som sticker ut med sin relativt höga procentuella andel. De efterföljande länen har en relativt jämn procentuell andel med ett medelvärde på 3,6 procent.

Bevakningens geografiska spridning varierar även mellan tidningarna. Det län Dagens Nyheter, Aftonbladet och Svenska dagbladet rapporterar mest om är Skåne län exklusive Malmö. Expressens högst bevakade län är istället Gävleborgs län. Störst geografisk spridning

har Aftonbladet med nyheter om samtliga län. Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet har båda ett obevakat län, Blekinge respektive Gotland. Expressen har minst geografisk spridning av nyheter med fem obevakade län; Kronoberg, Kalmar, Blekinge, Halland och Gotland.

I samtliga tidningar bevakas Gotland, Blekinge och Hallands län minst. En potentiell förklaring kan finnas i Nygren och Althéns undersökning av DN där resultaten visar att bevakningen av landsbygden som resmål och rekreationsyta för storstadsbor är återkommande.⁷⁷ Detta stämmer väl in på Gotland och Halland som båda är stora turistmål under sommarhalvåret. Johansson förklarar nyhetsvärderingens faktorer i bland annat ett marknadsmässigt styrfält där medier har förställningar om vad publiken vill ha eller är intresserade av.⁷⁸ Något som ytterligare kan förklara varför bevakningen av dessa län ser ut på detta sätt. Då redaktionerna har sin bas i Stockholm och därmed kan ha stockholmare som tänkta konsumenter, påverkar det spridningen av nyheter som inte är av intresse för dessa.

Trots att Skåne exklusive Malmö är det mest bevakade länet så är det Göteborgs kommun som är har den största totala andelen av tidningarnas bevakning tillsammans. Göteborg som kommun har alltså en större andel än hela resterande Västra Götaland som län. Det pekar på hur bevakningen är centrerad kring den största tätorten och kommunen även i andra regioner än Stockholm. Även om Stockholmsbaserade medier plockar upp nyheter från Västra Götaland tenderar de att handla om Göteborg som då är den största kommunen i länet. Storstadscentraliseringen sker alltså även på regional nivå. I Skåne län är samma tendens inte lika tydlig som i Västra Götaland. Malmö som kommun har en lägre procentuell andel än sitt län. Dock är skillnaden inte så stor med Malmö kommun på 7,2 procent och Skåne exklusive Malmö på 9,8 procent. Men Malmö står för nästan hälften av Skånes totala bevakning. Följande tabell visar förhållandet mellan län och storstad för Göteborg och Malmö.

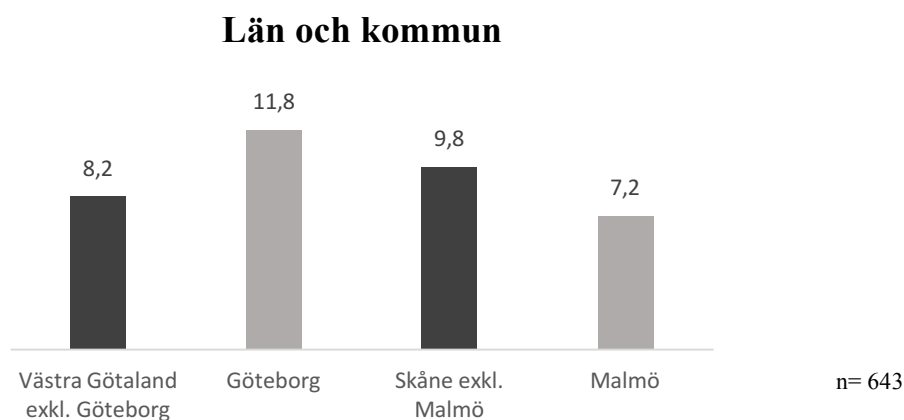
---

⁷⁷ Nygren & Althén, 2014, s. 43

⁷⁸ Johansson, 2008, s. 7 - 9

Diagram 1.1 Skillnad mellan län och kommun i procent, av totala antal artiklar i samtliga län.

Expressen äger tidningarna GT i Göteborg och Kvällsposten i Malmö och har därmed tydligast flest reportrar utanför Stockholm. Dock har Expressen minst bevakning av samtliga tidningar i både Västra Götaland och Skåne län, Göteborg och Malmö kommun inkluderat. Detta kan bero på att de publicerar i respektive tidning, GT och Kvällsposten. Nyheter från dessa områden plockas möjligen inte lika frekvent upp i rikstidningen. Att nyheterna från dessa områden inte når rikstidningen behöver inte betyda att de inte värderas som nyheter, utan handlar mer om nyhetsurvalet. Enligt Strömbäck kan det vara andra faktorer som påverkar det faktiska nyhetsurvalet, i detta fall Expressens organisation.⁷⁹ Göteborgs kommun är det område Svenska Dagbladet rapporterar överlägset mest från, med 18,1 procent med fall till 9,3 procent till deras andra mest bevakade område. Här syns en storstadscentralisering, men viktigt att nämna är att Svenska Dagbladet inte heller går att köpa i alla delar av landet, som de andra tidningarna gör.

⁷⁹ Strömbäck, 2015, s. 154

Tabell 1.1 Geografisk spridning av samtliga artiklar uppdelat i landsdelar, i procent.

Landsdelar	Dagens Nyheter n=117	Expressen n= 81	Aftonbladet n= 252	Svenska Dagbladet n=193	Total samtliga tidningar	Antal artiklar
Götaland	35,1	14,8	41	31,1	33,6	216
Svealand	21,4	39,5	26,7	23,2	26,3	169
Norrland	22,2	37	17,6	18,6	21,2	136
Göteborg kommun	12	3,7	9,5	18,1	11,8	76
Malmö kommun	9,4	4,9	5,6	8,8	7,2	46
Total	100	100	100	100	100	643

Tabellen ovan visar bevakningen uppdelat i landsdelarna Götaland, Svealand och Norrland. Detta för att få en mer komprimerad bild av den geografiska spridningen av nyhetsartiklarna. Även här har Göteborg och Malmö som kommuner separerats från sina respektive län för att synliggöra en potentiell storstadscentralisering. Götaland, utan Göteborg och Malmö, har som landsdel ändå högst andel bevakning. Men med Göteborg och Malmö inräknat står Götaland för över hälften av den totala bevakningen då dessa storstäder båda ligger i Götaland. Storstäderna väger tungt då Götalands totala bevakning ökar med en tredjedel när Malmö och Göteborg räknas in.

Bevakningen skiljer sig mellan tidningarna. Aftonbladet har högst andel inom Götaland som också är den landsdel tidningen bevakar mest. Minst andel inom Götaland har Expressen som istället har Svealand som den mest bevakade landsdelen. Norrland är minst bevakat hos samtliga tidningar men Expressen är den tidning som bevakar Norrland, trots minst geografisk spridning enligt tabell 1. Minst bevakning av Norrland har Aftonbladet som enligt tabell 1 är tidningen med störst geografisk spridning. Värt att notera är att Norrland har minst antal län och att då ha en hög geografisk spridning i Norrland utifrån län är inte riktigt representativt. Trots få län, är Norrland den största landsdelen sett till area, men samtidigt minst bevakat. Däremot skiljer det procentuellt sett inte så mycket mellan landsdelarna. Både Dagens Nyheter och Expressen har en mycket jämt procentuell andel mellan Svealand och Norrland. Svenska Dagbladet har däremot lika hög andel artiklar om Göteborgs kommun som sin bevakning av hela Norrland.

8.2 Ursprung

Tabell 2. Ursprung av samtliga artiklar om Sverige utanför Stockholm, i procent.

Ursprung	Dagens Nyheter n=141	Expressen n= 89	Aftonbladet n= 272	Svenska Dagbladet n= 214	Totala samtliga tidningar	Antal artiklar
Tidning Regional	24,8	22,5	22,8	25,7	24	172
Framkommer ej	17	31,5	22,8	20,6	22,1	158
Pressmeddelande, Officiell hemsida	11,3	14,6	15,8	14	14,2	102
Public Service Lokal	10,7	6,7	7	15,9	10,3	74
TT	14,2	2,2	8,5	10,7	9,5	68
Egna tidningen	5,7	9	11	0,5	6,6	47
Övriga media	5	3,4	2,9	3,7	3,6	26
Public Service Riks	2,8	3,4	4	3,2	3,5	25
Tidning Lokal	3,5	3,4	3,3	3,3	3,4	24
Tidning Riks	4,3	2,2	1,5	2,3	2,4	17
Sociala medier	0,7	1,1	0,4	0	0,4	3
Total	100	100	100	100	100	716

Ursprung innebär i denna undersökning att ett annat medie har creddats eller citerats i artikeln. I denna tabell är 643 artiklar undersökta, däremot är totala antalet 716. Detta beror på att 73 artiklar har haft flera ursprung som är utspridda på följande sätt; Dagens Nyheter; 24, Expressen: 8, Aftonbladet: 20 och Svenska Dagbladet: 21.

Det ursprung med högst totala andel är *regionala tidningar* som i denna undersökning är tidningar som bevakar mer än en kommun. Dessa tidningar utgör alltså nästan en femtedel av samtliga ursprung. Det är också det främsta ursprunget för samtliga tidningar och andelen är procentuellt jämn tidningarna emellan. Andra störst andel har *framkommer ej*, men det andra största faktiska ursprunget är *pressmeddelande eller officiell hemsida* med nästan lika stor andel som regionala tidningar. Även detta ursprung är relativt jämnt mellan tidningarna. Tredje största ursprung är *public service lokal* med en tiondel av ursprungen. Här skiljer det desto mer mellan tidningarna. Lägst andel har Expressen och högst andel har Svenska Dagbladet med dubbelt så stor andel.

De artiklar där den egna tidningen synligt är ursprunget ligger på en låg procentuell andel, på 6,6 procent för samtliga tidningar. Aftonbladet har störst andel synligt eget ursprung på 11 procent jämfört med Svenska Dagbladet med minst andel på 0,5 procent.

Tidning lokal är de tidningar med en kommun som bevakningsområde. Dessa tidningar har en låg andel både totalt och hos tidningarna med ett medelvärde på 3,4 procent. Tillsammans med *public service lokal*-kanaler och *tidning regional* utgör dessa tre lokalt baserade medierna mer än en tredjedel av tidningarnas ursprung. Däremot är *tidning regional* överlägset störst. Något som visar på en storstads- och tätortscentralisering i bevakningen. Både riks- och regionaltidningar har ett allt mer urbant perspektiv.⁸⁰ Den den låga andelen *tidning lokal* kan enligt nyhetsekologin innebära att bristen på lokala nyheter tunnar ut näringskedjan och att nyheters mångfald minskar vilket riskerar att en skev bild av landsbygden skapas.⁸¹

Kategorin *framkommer ej* är de artiklar där inget annat medie har creddats eller citerats men där det inte heller framkommer att den egna tidningen varit på plats och är ursprunget till nyheten. Dagens Nyheter har minst andel artiklar där ursprunget ej framkommer. Expressen har nästan dubbelt så stor andel där över 30 procent av deras artiklar inte har ett synligt ursprung.

Den stora andelen *pressmeddelande eller officiell hemsida* överensstämmer med webbjournalistikens arbetssätt. I medielogikens *mediers arbetsrutiner* menar Hedman att ett pressmeddelande ofta uppfattas som ett trovärdigt ursprung.⁸² Johansson menar också att en nyhet värderas högt om den passar in i arbetsrutinerna, lättåtkomliga pressmeddelanden blir därför vanligt förekommande ursprung.⁸³ För en webbjournalist att använda sig av pressmeddelanden och officiella hemsidor är tidseffektivt vilket i sin tur är ekonomiskt effektivt. Ur ett kommersialiserings perspektiv är därför detta arbetssätt positivt för de vinstdrivande medierna då tid är pengar. Enligt Strömbäck och Jönsson är minskningen av användningen av flera källor en av konsekvenserna av just kommersialiseringen.⁸⁴ Sociala medier som ursprung är överraskande lågt på 0,4 procent. Detta trots att sociala medier är ett enkelt sätt att hitta nyheter på.⁸⁵ Däremot kan denna undersöknings tillvägagångsätt inte

---

⁸⁰ Nygren & Althén, 2014, s. 5

⁸¹ Nygren & Althén, 2014, s. 54 - 55

⁸² Hedman, 2006, s. 29

⁸³ Johansson, 2008, 7 - 9

⁸⁴ Strömbäck & Jönsson, 2005, s. 26

⁸⁵ Lindquist, 2010, s. 38

utläsa artiklar vars idéer och ursprung har kommit från sociala medier och sedan utvecklats av tidningen.

8.3 Producent

Tabell 3. *Producent av artiklar om Sverige utanför Stockholm, i procent.*

Producent	Dagens Nyheter n= 117	Expressen n= 81	Aftonbladet n= 252	Svenska Dagbladet n= 193	Totalt samtliga tidningar
TT	69,2	12,3	59,5	87	63,6
Egna tidningen	30,8	87,7	40,5	13	36,4
Total	100	100	100	100	643

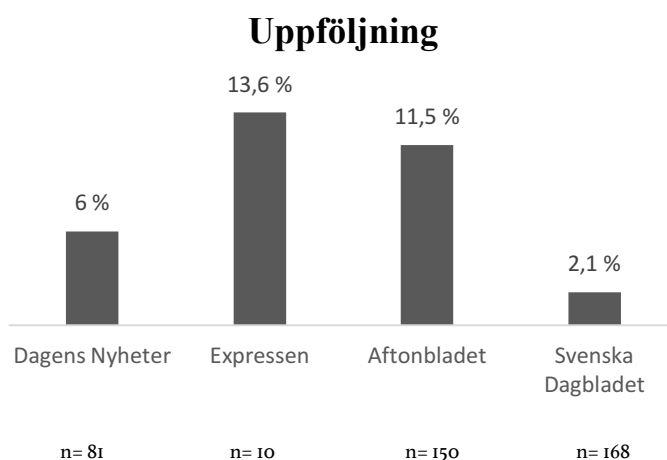
Detta avsnitt undersöker vem som står som producent till nyhetsartiklarna. Med det menas vilket medie som synligt står som byline till artikeln. I denna tabell är 643 artiklar undersökta. Det syns tydligt att de undersökta tidningarna publicerar nyheter producerade av TT i stor utsträckning. TT står som producent för över hälften av det totala antalet artiklar om Sverige utanför Stockholm. Däremot skiljer det sig mellan tidningarna. Svenska Dagbladet har den största andelen TT-producerade nyheter, på 87 procent. För Dagens Nyheter och Aftonbladet utgör TT-producerade artiklar strax över hälften. Minst andel har Expressen på 12,3 procent. Kommersialiseringen blir tydlig då en av konsekvenserna av de vinstmotiverade handlingarna på redaktionerna är en stor andel material från nyhetsbyråer.⁸⁶

En stor del av det dagliga arbetet för en webbjournalist består av att rewrita och vidare *kapa* nyheter genom att vidareutveckla nyheter med nya uppgifter och kommentarer.⁸⁷ Det konstanta nyhetsflödet från bland annat TT har möjliggjort detta ytterligare. Att TT-nyheter följs upp av tidningarna själva är därmed vanligt. Därför har följande diagram uppförts som visar andelen uppföljningar tidningarna gjort under samma dag som den publicerade TT-nyheten.

⁸⁶ Strömbäck & Jönsson, 2005, s. 26

⁸⁷ Lindquist, 2010, s. 31

Diagram 3.1 Uppföljning av TT-nyheter, procent av samtliga tidningars TT-producerade artiklar.

Diagrammet visar att samtliga tidningar har gjort uppföljningar på publicerade TT-nyheter. Störst andel uppföljningar har Expressen som har sex gånger mer uppföljningar än Svenska Dagbladet, med den minsta andelen. I jämförelse med tabell 3 visar det sig att den tidning med flest TT-producerade nyheter, Svenska Dagbladet, är den tidning med minst andel uppföljningar, och vice versa. Aftonbladet sticker dock ut med en hög andel både TT-producerade nyheter och uppföljningar. Däremot har Aftonbladet överlägset högst antal nyhetsartiklar vilket kan förklara detta resultat.

Uppföljningarna kan analyseras med två av Allerns kommersiella nyhetskriterier. Ju mindre kostnad en händelse kräver, i detta fall en uppföljning, desto större chans har händelsen att bli en nyhet. Att ringa eller kontakta en för TT-nyheten lämplig källa, är ekonomiskt lönsamt. Detta ger även tidningen eller journalisten möjligheten att presentera nyheten med egen byline.⁸⁸ Detta kan i sin tur påverka nyhetsekologin, med risk för rundgång av nyheter, då redan befintliga nyheter återanvänds.⁸⁹ Ett arbetssätt som karakteriserar webbjournalistiken. En av Hedmans nyhetsvärderingskriterier är att nyheter med ett pågående skeende och möjlighet till utbyggd rapportering premieras.⁹⁰

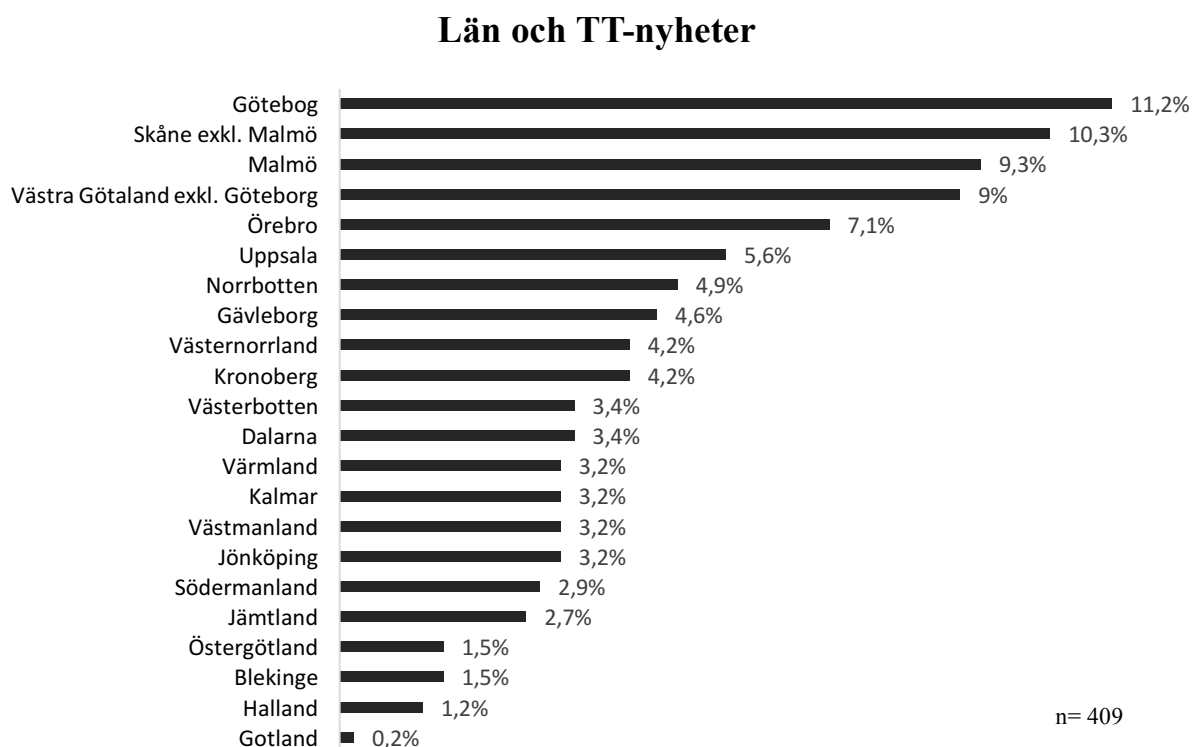
⁸⁸ Allern, 2012, s. 245

⁸⁹ Nygren & Althén, 2014, s. 55

⁹⁰ Hedman, 2006, s. 52-54

Då TT står som direkt producent för över hälften av de fyra tidningarnas sammanlagda riksrapporering har dessa TT-producerade artiklar analyserats, utifrån geografisk spridning och ämne.

Diagram 1.2. Spridning av samtliga TT-producerade nyheter utifrån län, i procent.

Diagrammet visar spridningen av TT-nyheter indelade i län med Göteborg och Malmö kommun separat. Den geografiska spridningen av TT-producerade nyheter speglar hur den totala bevakningen ser ut hos de fyra tidningarna. Tabellen visar stora likheter med tabell 1 där de fyra länen med störst andel är densamma, med undantag för Västra Götaland exkl. Göteborg och Malmö kommun som bytt plats. Botten av diagrammet stämmer också med tabell 1 då Gotland, Halland och Blekinge har minst andel.

En av Ghersettis fyra nyhetsvärderingsfaktorer är geografisk eller kulturell *närhet*.⁹¹ De fyra områdena med högst andel är inte geografiskt närmst Stockholm, men möjligtvis är Göteborg och Malmö kulturellt närmre redaktionernas placering, i detta fall Stockholm. Detta då de är

⁹¹ Ghersetti, 2012, s. 213

Sveriges andra respektive tredje största stad. I mitten av tabellen ligger länen på en förhållandevis jämn procentuell andel.

Tabell 3.2 *Ursprung i TT-producerade artiklar, i procent av totala antalet TT-artiklar.*

Ursprung	TT	Antal artiklar
Tidning Regional	28,8	131
Framkommer ej	19,8	90
Pressmeddelande, Officiell hemsida	14,1	64
Public Service Lokal	12,1	55
TT	11,9	54
Tidning Riks	3,9	18
Övriga media	3,3	15
Public Service Riks	3,3	15
Tidning Lokal	2,9	13
Sociala medier	0	0
Total	100	455

Tabellen visar spridningen av ursprung inom de TT-producerade artiklarna i samtliga tidningar. Antalet TT-producerade artiklar i samtliga tidningar är 409, dock är totala antalet i denna tabell 455. Detta då 46 artiklar har mer än ett ursprung. Även ursprungen i de TT-producerade nyheterna är nästintill identiska med den totala bevakningen för tidningarna i tabell 2. De fem främsta ursprungen är detsamma där *Tidning regional* har högsta andelen. *Tidning lokal* har även i de TT-producerade artiklarna en mycket låg andel. TT som producent har en dubbelt så stor andel med synligt eget ursprung än den sammanlagda andelen för de fyra tidningarna, enligt tabell 2. Däremot ligger *framkommer ej* på ungefär samma procentuella andel som för samtliga tidningar, på runt 20 procent. I botten av tabellen ligger *sociala medier* på 0 procent. En siffra som kan vara icke-representativt då det inte framkommer huruvida TT har inspirerats eller inhämtat information från sociala medier.

Sammanfattningsvis visar resultaten att TT har samma geografiska spridning och ursprung som de fyra tidningarna. Tidning regional utgör omkring en femtedel av ursprunget för nyheter utanför Stockholm. Tillsammans med pressmeddelande står dessa två ursprung för närmare hälften av ursprungen inom TT. Då TT är en så stor del av dessa tidningarnas riksbevakning, kan detta ha konsekvenser för nyhetsekologin då det blir en brist på ett brett

nyhetsinnehåll när riksmidier och TT använder sig av samma ursprung.⁹² Även de lokala medierna påverkas då de plockar nyheter från större riksmidier.⁹³ Bristen på nyhetsinnehåll påverkar således hela nyhetsekologin som tunnast ut och det uppstår en rundgång av nyheter.⁹⁴

8.4 Ämnen

Tabell 4. Ämnen i artiklar om Sverige utanför Stockholm, i procent av samtliga artiklar.

Ämne	Dagens Nyheter n= 117	Expressen n= 81	Aftonbladet n= 252	Svenska Dagbladet n= 193	Totalt samtliga tidningar	Antal artiklar
Brott	46,2	35,8	38,9	38,3	39,7	255
Olycka	26,5	34,6	26,2	22,8	26,3	169
Sport	15,4	17,3	21	15	17,7	114
Sociala problem	0,9	0	6	5,7	4,2	27
Affärer/företag/ekonomi	3,4	1,2	1,6	7,3	3,6	23
Övrigt	2,6	1,2	2	4,1	2,6	17
Kultur/nöje	1,7	3,7	0,8	2,1	1,7	11
Natur/miljö	2,6	1,2	1,6	1,6	1,7	11
Politik	0,9	2,5	1,6	2,1	1,7	11
Vetenskap/teknik	0	0	0,4	1	0,5	3
Livsstil	0	2,5	0	0	0,3	2
Totalt	100	100	100	100	100	643

Tabellen visar vilka ämnen samtliga tidningar skriver om. De ämnen som dessa tidningar skriver mest om är *brott* och *olycka*. Hindersons definition av *blåljusnyheter* är händelsenheter som olyckor, brott, bränder etc.⁹⁵ Vid sammanslagning av *brott* och *olycka* dominerar därmed *blåljusnyheterna* som står för över hälften av tidningarnas rapportering.

Blåljusnyheterna passar väl in på Ghersettis nyhetsvärderings-faktor *sensationer och avvikelser*, som alltid har högt nyhetsvärde. En sensation eller avvikelse behöver inte vara negativ men nyheter med negativa drag eller konsekvenser, som blåljusnyheter, dominerar.⁹⁶ Blåljusnyheter kan även förklaras i medielogiken då denna typ av nyheter passar väl in på mediernas arbetsmetoder när informationen är lättillgänglig och kommer ofta från en officiell poliskälla.⁹⁷ Mönstret står i samband med kommersialiseringen och dess konsekvenser, bland

⁹² Anderson, 2016, s. 422

⁹³ Nygren & Althén, 2014, s. 7

⁹⁴ Nygren & Althén, 2014, s. 54 - 55

⁹⁵ Hinderson, 2013, s. 25

⁹⁶ Ghersetti, 2012, s. 213

⁹⁷ Hedman, 2006, s. 29

annat ökningen av nyheter om brott.⁹⁸ Blåljusnyheterna kan även ses som ett exempel på McQuails teori om att kommersialiseringen innebär att innehållet blir allt mer standardiserat och slentrianmässigt.⁹⁹

Ämnet *sport* är det andra största ämnet och utgör närmare en fjärdedel av den totala bevakningen. Störst andel sportnyheter har Aftonbladet men det är tämligen jämnt mellan samtliga tidningar. Den stora andelen av ämnet sport kan förklaras med Johanssons marknadsmässiga styrfält där mediernas läsare ses som konsumenter och därmed styrs innehållet utefter vad de vill ha och är intresserade av.¹⁰⁰ Även nyhetsvärderingens sensation och avvikelse-faktor stämmer in på sportresultat.¹⁰¹ Nyhetsvärderingen påverkar nyhetsurvalet, en dag kan flera nyheter värderas högt vilket innebär att nyheter som har högt nyhetsvärde kanske inte publiceras. Sensationella sportresultat och spelarkontrakt kan alltså ”slå ut” andra nyheter.¹⁰²

Det tredje största ämnet är *sociala problem* som ligger på 4,2 procent, vilket är ett stort fall från de två största ämnena. Bevakningen av sociala problem skiljer sig mellan tidningarna, Expressen har ingen bevakning av ämnet och Aftonbladets andel ligger på 6 procent. Även inom ämnet *affärer/företag/ekonomi* varierar bevakningen tidningarna emellan, men Svenska Dagbladet står för över hälften av de ekonomirelaterade nyheterna.

Ämnet *politik* ligger på en genomgående låg andel på 1,7 procent jämfört med blåljusnyheternas 66 procent. Med endast 11 artiklar till grund är den politiska bevakningen näst intill obefintlig. Med kommersialiseringens risk för ett slentrianmässigt innehåll ligger den politiska bevakningen i riskzonen.¹⁰³ Detta då politisk bevakning är allt annat än passivt och lättarbetat. Det journalistiska självpåtagna uppdraget och det politiska innehållet riskerar att hamna i skymundan.¹⁰⁴ Istället dominerar blåljus- och sportnyheter som tillsammans utgör över 80 procent av de fyra tidningarnas riksbevakning.

---

⁹⁸ Strömbäck & Jönsson, 2005, s. 26

⁹⁹ McQuail, 2010, s. 551

¹⁰⁰ Johansson, 2008, s.7 - 8

¹⁰¹ Ghersetti, 2015, s. 213

¹⁰² Strömbäck, 2015, s. 154

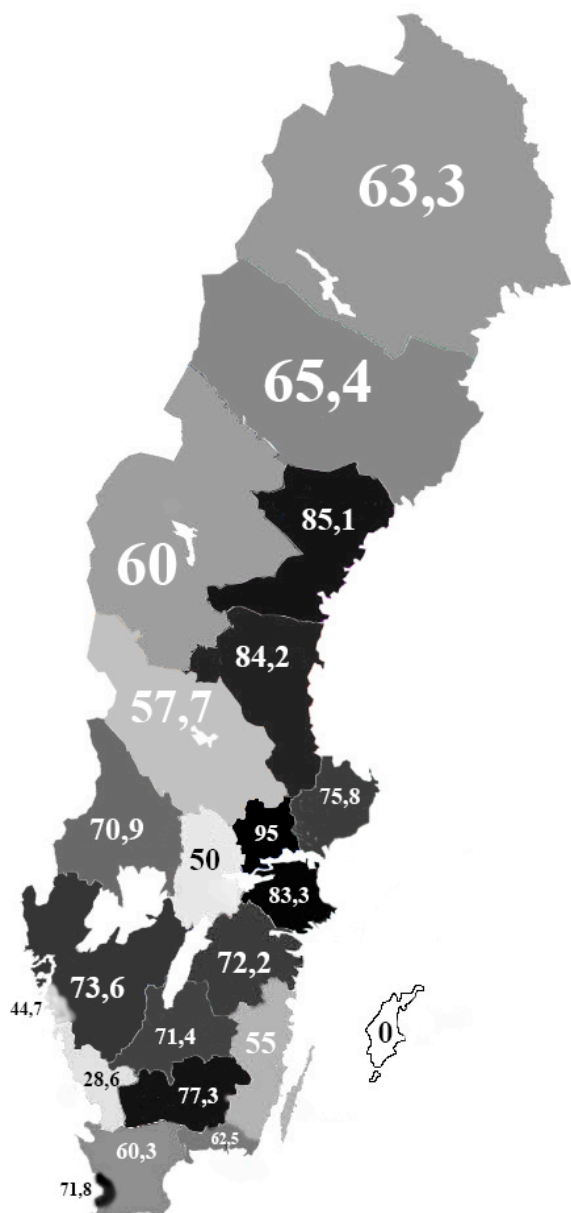
¹⁰³ McQuail, 2010, s. 551

¹⁰⁴ Allern, 2012, s. 237 - 238

Följande diagram visar de två största ämnenas spridning i Sveriges län, i procent. Procenten visar andelen blåljus- och sportnyheter av den totala rapporteringen från respektive län.

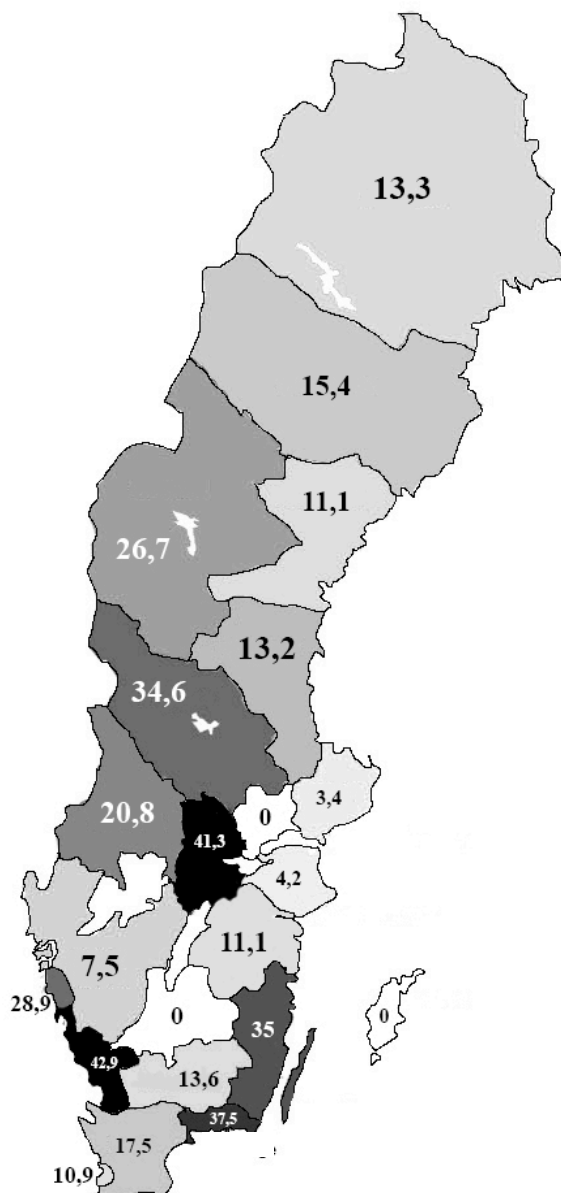
Diagram 4.1.

Karta över blåljusnyheter, av totala antalet artiklar per län, i procent.

Diagram 4.2.

Karta över sportnyheter, av totala antalet artiklar per län, i procent.

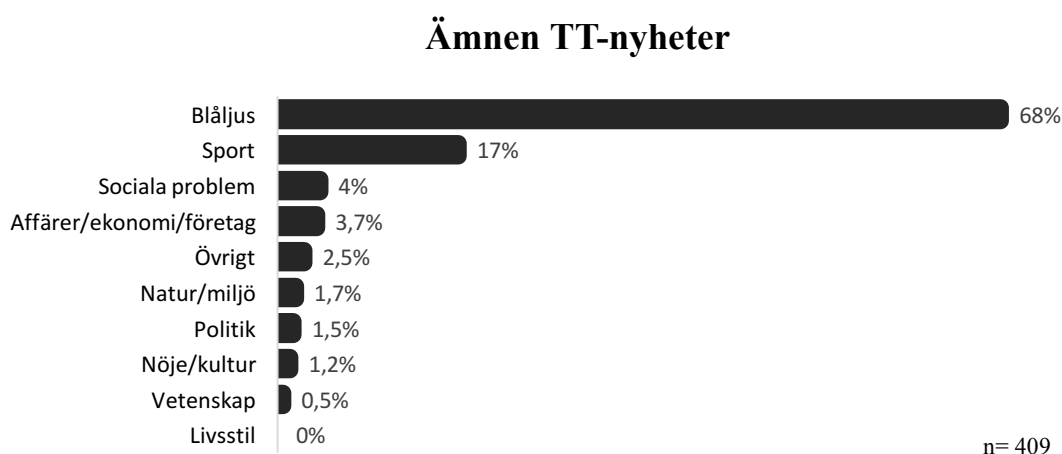
Antal artiklar för samtliga län: se tabell 1.

Diagram 4.1 visar att Västmanland har störst andel blåljusnyheter på 95 procent, följt av Västernorrland på 85,1 procent. Minst andel har Gotland och Hallands län på 0 respektive 28,6 procent vilket korrelerar med tidigare resultat i tabell 1 över den totala geografiska

spridningen. Gotland och Halland har inte bara minst andel total bevakning utan även minst andel blåljusnyheter. Storstäderna Göteborg och Malmö skiljer sig återigen från sina respektive län men på motsatta sätt. Göteborg har en mindre andel blåljusnyheter än sitt län. Malmö däremot har en högre andel blåljusnyheter än sitt län.

Inom ämnet *sport* visar diagram 4.2 att högst andel sport har Hallands län på 42,9 procent följt av Örebro på 41,3 procent. Gotland, Västmanland och Jönköpings län ligger samtliga på 0 procent. Här är förhållandet storstad och län, för Göteborg och Malmö, tvärtom än för blåljusnyheterna. De två ämnena ter sig ”slå ut” varandra enligt Strömbäcks tidigare nämnda teori om nyhetsurval.¹⁰⁵ Ytterligare exempel på detta fenomen är jämförelsen av Västmanland och Kalmar län. I Västmanland är det 95 procent blåljusnyheter och noll procent sport. I Kalmar är andelen blåljus lägre, 55 procent, men sport följaktligen högre än Västmanland, 35 procent. Tillsammans utgör dessa två ämnen nästan hela bevakningen, 95 respektive 90 procent.

Diagram 4.3. *Spridning av ämnen inom TT-producerade nyheter, i procent.*

Diagrammet visar andelen av ämnen i samtliga tidningars publicerade TT-nyheter. Även inom TT-nyheterna är *blåljus* störst med över hälften av nyheterna. Alltså tre gånger mer än andra högsta andelen som är *sport*. De två största ämnena ligger procentuellt mycket nära

¹⁰⁵ Strömbäck, 2015, s. 154

resultaten från tabell 4, med 63,6 procent *blåljus* respektive 17,7 procent *sport* för samtliga tidningar. Blåljus och sport är överlägset störst både hos de undersökta tidningarna och TT.

Ämnet *politik* har även inom TT-nyheterna en mycket låg andel i bevakningen, likt tabell 4 över samtliga tidningars ämnen. Det innebär att politik har en övergripande låg andel bevakning. De stora dagstidningarna har en stor roll i att sätta den nationellt politiska och ekonomiska agendan och beslutsgrunden. Rönnblom tar bland annat upp Dagens Nyheters stora betydelse och underlag för landets politiska och ekonomiska elit.¹⁰⁶ Med detta som bakgrund samtidigt som utrymmet för politik krymper i rapporteringen, hamnar Sverige utanför Stockholm och dess politik utanför agendan.¹⁰⁷ Bristen av politiskt innehåll kan även analyseras genom ett nyhetsekologiskt perspektiv när lokalpolitiskt innehåll inte når upp till den högsta nivån, riksmidierna. Detta medför ett smalare nyhetsinnehåll och en bristfällig samt skev representation av landets demokrati där den politiska agendans mångfald tunnas ut. De orter och människor som syns är de som det talas om.¹⁰⁸

Den ojämna fördelningen av ämnen i bevakningen hos samtliga tidningar, med så stor andel blåljusnyheter, betyder inte att det som rapporteras om inte är sant eller inte har hänt. Dessa nyheter är riktiga. Däremot betonar Eriksson vikten av representation, hur människor och platser omskrivs. En sanning eller bild som upprepas påverkar bilden hos mottagaren. Denna undersökningens resultat visar en repetitiv bild av Sverige utanför Stockholm med brott, olyckor och sport i tätan men utan politik.¹⁰⁹

---

¹⁰⁶ Rönnblom, 2014, s. 10

¹⁰⁷ Strömbäck & Jönsson, 2005, s. 26

¹⁰⁸ Nygren & Althén, 2014, s. 5

¹⁰⁹ Eriksson, 2010, s. 62

Tabell 5. Ursprung uppdelat i ämnen i samtliga artiklar om Sverige utanför Stockholm från samtliga tidningar, i procent.

Ursprung & Ämne	Blåljus	Sport	Sociala problem	Affärer/företag/ekonomi	Övrigt	Kultur/nöje	Natur/miljö	Politik	Vetenskap/teknik	Livsstil
Egna tidningen	5,9	7,5	9,4	3,4	5	0	9,1	27,3	0	50
TT	12	5,8	3,1	6,9	0	0	0	9,1	0	0
Tidning Riks	2,5	0,8	0	0	0	0	18,2	18,2	0	0
Tidning Regional	27,5	12,5	9,4	24,1	30	15,4	63,6	9,1	0	0
Tidning Lokal	3,8	0,8	0	3,4	10	7,7	0	9,1	0	0
Public Service Riks	3,3	0,8	15,7	3,4	0	0	0	0	66,7	0
Public Service Lokal	9,5	0	28,5	34,4	35	7,7	0	9,1	33,3	0
Pressm., hemsida	9,3	39,2	18,8	6,9	0	15,4	0	9,1	0	0
Sociala medier	0	0,8	0	0	5	7,7	0	0	0	0
Övrig media	0,2	15,8	0	13,8	0	15,4	0	0	0	0
Framkommer ej	26	15,8	15,6	3,4	15	30,8	9,1	9,1	0	50
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal artiklar	475	120	32	29	20	13	11	11	3	2

n= 716

Tabellen visar ursprungen för de olika ämnena i de undersökta nyhetsartiklarna. 643 artiklar är undersökta, däremot är totala antalet 716. Detta beror på att artiklar har haft flera ursprung. Likt tabell 2 är det 73 artiklar med mer än ett ursprung. Det största ursprunget för ämnet *blåljus* är *tidning regional* som utgör över en fjärdedel. Då *tidning regional* är det största ursprunget för samtliga artiklar och blåljus är det största ämnet, är det föga förvånande att *tidning regional* är det största ursprunget för blåljusnyheter. Det ursprung som är störst inom det största ämnet blir följaktligen det största totala ursprunget. Andra största ursprung inom ämnet *blåljus* är *framkommer ej*. Det framkommer alltså inte om ursprunget är ett pressmeddelande eller dylikt, då följande typer av formuleringar har förekommit: ”enligt polisen”. Denna typ formulering har kodats med polis som källa men med ursprung *framkommer ej*.

Inom ämnet *sport* är det största ursprunget pressmeddelande. Detta kan ha sin förklaring i medielogiken där ett pressmeddelande ofta uppfattas som ett trovärdigt ursprung och passar in i arbetsrutinerna för webbjournalistiken.¹¹⁰ Något som även kan kopplas till

¹¹⁰ Hedman, 2006, s. 29

kommersialiseringen då det är både ekonomiskt- och tidseffektivt.¹¹¹ En tilltagande kommersialisering finns även inom idrotten, där PR har blivit en allt större del av den idrottsliga verksamheten. Idrotten, i synnerhet fotboll, har blivit en del av underhållningsindustrin. Ett annat stort ursprung inom sport är *övrig media*, med en stor del sportfokuserade medier, mest förekommande är *C more*. Sportorganisationer såsom lag, föreningar och klubbar utvecklas och agerar som företag med tillhörande kommunikationsstrategier.¹¹²

Ämnet politik baseras på endast elva artiklar och ursprungen är därmed svåra att analysera. Men eftersom samtliga undersökta tidningarna är rikstidningar slås kategorin *egna tidningen* samman med *tidning riks*. Rikstidningar utgör därmed nästan hälften av ursprungen för politiknyheterna från Sverige utanför Stockholm. Något som utmärker sig i jämförelse med *tidning regional*, *tidning lokal* och *public service lokal*, som tillsammans endast utgör en fjärdedel av politiknyheterna.

Sammanfattningsvis är andra medier av stor betydelse för samtliga tidningars rapportering av Sverige utanför Stockholm, i synnerhet de regionala tidningarna.

8.5 Källor

Tabell 6. Källor i samtliga artiklar om Sverige utanför Stockholm, i procent.

Källa	Dagens Nyheter n= 108	Expressen n= 87	Aftonbladet n= 242	Svenska Dagbladet n= 156	Totalt samtliga tidningar
Polis, räddningstjänst	42,6	42,5	39,7	41	41
Spelare, tränare, företrädare idrott	14,8	14,9	19	16	16,9
Medborgare, berörd	10,2	20,7	12	7,7	11,8
Åklagare, advokat	11,1	12,6	9,1	7,1	9,4
Företagare	6,5	1,1	4,5	11,5	6,2
Politiker, myndighet Lokal	2,8	2,3	5	8,3	5,1
Politiker, myndighet Riks	3,7	2,3	3,3	3,8	3,4
Expert	4,6	1,1	4,1	2,6	3,4
Tjänsteman Lokal	2,8	1,1	2,9	0,6	2
Övrigt	0,9	1,1	0,4	1,3	0,8
Total	100	100	100	100	593

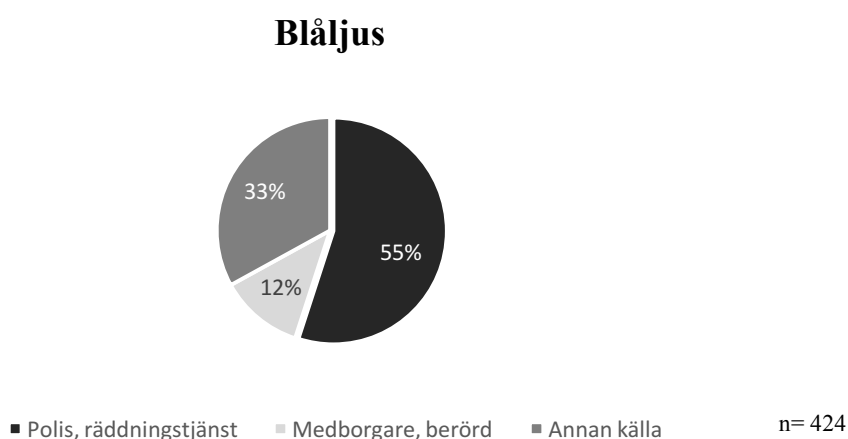
¹¹¹ Strömbäck & Jönsson, 2005, s. 26

¹¹² Enbom, Jesper & Carlsson, Erik, "Sportjournalistik", i *Handbok i journalistik forskning*, Karlsson, Michael & Strömbäck, Jesper (red.), I. Uppl., Studentlitteratur, Lund, 2015, s. 210 - 211

Tabellen visar vilka källor som får komma till tals i samtliga artiklar. Det totala antalet artiklar är 593 men 643 artiklar är undersökta. Detta på grund av att 50 artiklar inte har någon källa alls, vilket är 7,7 procent.

Högst andel har *polis och räddningstjänst* på totalt 41 procent för samtliga tidningar. Det är jämnt för tidningarna som alla har störst andel av denna källa. Polisens stora andel som källa kan förklaras med att personer med höga positioner i samhället har tillgång till den information medierna vill ha och behöver.¹¹³ Något som sätts i samband med den stora andelen blåljusnyheter i tabell 4.

Diagram 5.1 Källor i blåljusnyheter, i procent

Detta diagram visar vem som får komma till tals i blåljusnyheterna. Av alla 424 blåljusrelaterade artiklar uttalar sig *polis eller räddningstjänst* i 235, vilket är över hälften av artiklarna. Detta stämmer överens med Hindersons resultat av blåljusnyheter och dess huvudkällor.¹¹⁴ *Medborgare och berörda* utgör 12 procent. Vanliga människor framkommer i allmänhet då de är berörda av olyckor, orättvisor eller liknande.¹¹⁵ Detta innebär att denna andel möjligen borde vara större. Men enligt tabell 5 utgör den egna tidningen som blåljusnyhetens ursprung enbart 13,4 procent. Detta innebär att blåljus-rapporteringen

¹¹³ Ghersetti, 2012, s. 213

¹¹⁴ Hinderson, 2013, 25

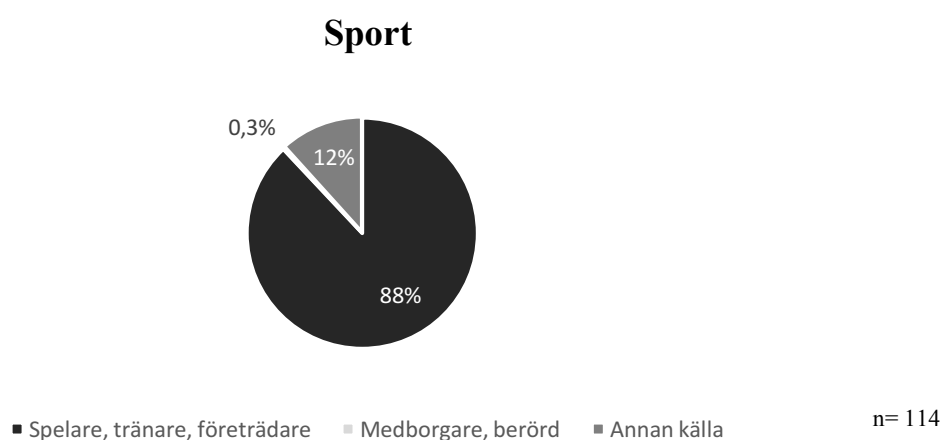
¹¹⁵ Ghersetti, 2012, s. 213

huvudsakligen görs på avstånd från själva händelsen. Således minskar chansen att komma i kontakt med en berörd. Med *annan källa* menas resterande källor från tabell 6.

Diagram 5.2 Källor i samtliga tidningars sportnyheter, i procent.

Det andra största ämnet i nyhetsrapporteringen av Sverige utanför Stockholm är *sport*. I dessa nyhetsartiklar får följande källor komma till tals;

Av de 643 undersökta artiklarna är 114 artiklar sportnyheter. *Spelare, tränare och företrädare* utgör 88 procent. *Medborgare och berörda* står endast för 0,3 procent. Ett resultat som kan förklaras med tabell 5 då 39,2 procent sportnyheternas ursprung är *pressmeddelande/officiell hemsida* där det naturligt är spelare, tränare eller företrädare som uttalar sig. Pressmeddelanden möjliggör att nyhetsbevakningen sker på avstånd, vilket kan förklara den låga andelen av källan *medborgare/berörd*.

Ghersettis nyhetsfaktor *elitcentrering* är applicerbar på källorna inom både blåljus-och sportnyheter. De personer som förekommer i nyheterna är ofta personer med makt och inflytande såsom institutioner och organisationer. Sportföreträdare och tränare är ett sådant exempel, likaså poliser. Spelare kan även kopplas samman med den tredje faktorn, att elitpersoners livsstil avviker från vanliga människor och därmed lockar.¹¹⁶

¹¹⁶ Ghersetti, 2012, s. 213

Inom ämnet *sport* är andelen *medborgare och berörd* som källa mycket längre än den totala andelen för samtliga artiklar enligt tabell 6, där denna källa är tredje störst. Något som kan ha sin förklaring i den stora andelen pressmeddelanden inom sport. Överlägset högst andel *medborgare och berörda* i samtliga artiklar har Expressen med 20,7 procent och minst har Svenska Dagbladet på 7,7 procent.

Fjärde största källa i samtliga artiklar är *klagare och advokat*, något som kan kopplas till den höga andelen brottsrelaterade nyheter. *Företagare* som källa har Svenska Dagbladet överlägset högst andel av, jämfört med Expressen som har den lägsta andelen. Detta resultat stämmer med resultatet från tabell 4 över ämnen. Svenska Dagbladet har den högsta andelen och Expressen har den lägsta andelen inom ämnet *affärer, företag och ekonomi*. En förklaring kan återigen vara elitcentreringen. Detta då i Svenska Dagbladets fall med hög andel *affärer, företag och ekonomi* har enligt denna teori följaktligen många företagare som källor. Eliten inom ekonomin kommer då till tals mer frekvent då de sitter på den information som Svenska Dagbladet efterfrågar.¹¹⁷

---

¹¹⁷ Ghersetti, 2012, s. 213

9. Diskussion och slutsats

9.1 Geografisk spridning

Denna undersökning presenterar flera resultat. Separationen av Göteborg och Malmö från sina respektive län ger möjligheten att se en mer generell storstadscentralisering. Nyheterna tenderar att handla om dessa två städer i förhållande till deras län. Västra Götaland och Skåne visar sig vara de mest bevakade länen. I samtliga tidningar har Göteborg och Malmö som kommuner en större bevakning än de enskilda länen. Alltså har de två storstäderna en större bevakning än vad hela län har. Med den urbana normen som genomsyrar inte bara medier utan även politik, är inte resultatet helt oväntat. Att Stockholmsbaserade medier känner större kulturell närhet med Sveriges andra två stora städer kan vara en förklaring till varför dessa bevakas mest, då staden är den främsta utgångspunkten i ett urbant samhälle.¹¹⁸

Tydligt minst bevakat, i samtliga tidningar, är de i allmänhet populära turistmålen Halland och Gotland. Något som styrker bilden av att rikstäckande men Stockholmsbaserade medier har stockholmare som målgrupp och bevakningen blir därefter. Däremot väcker det frågan, om nu dessa platser är populära semesterorter, borde intresset för nyheter därifrån vara större? Områdena kanske ses som rena resmål snarare än platser med ”riktiga” händelser med människor som lever och verkar. Något förvånande är Norrlands relativt höga bevakning. En förväntning som blev motsagd. En förklaring kan finnas i kommersialiseringen med dess höga andel pressmeddelanden och blåljusnyheter.¹¹⁹ Trots avståndet mellan Norrland och Stockholm, där samtliga tidningar har sina huvudredaktioner, kan tekniken och informationsflödet vara bidragandet till de överraskande siffrorna om Norrland. Frågan är dock hur representativ bilden av Norrland blir, när över 80 procent av nyheterna består av blåljus och sport.

9.2 Ämne

En förväntning var ett högt antal blåljusnyheter, vilket har bekräftats. Brott och olyckor är det största ämnet, inte bara övergripande för län, utan även för respektive tidning i nyhetsrapporteringen av Sverige utanför Stockholm. Sport hamnar på en andraplats, inte heller detta förvånande. Många har vetskap och kännedom om småstäder och dess placering just på grund av sporten. Brott, olyckor och sport sätter Sveriges småstäder på kartan och

---

¹¹⁸ Rönnblom, 2014, s. 5

¹¹⁹ Strömbäck & Jönsson, 2015, s. 26

förenar landet. Resultaten visar även att de län som bevakas minst, är de län som har minst andel blåljusnyheter något som styrker att det är blåljusnyheter som dominerar nyhetsverige. En potentiell förklaring finns i både nyhetsvärderingen och kommersialiseringen, framförallt i de två teoriernas mötespunkt, som är de kommersiella nyhetskriterierna. Tidseffektivt, billigt och sensationsskapande är avgörande för nyhetsrapporteringen.¹²⁰

Politik som ämne har mycket låg bevakning medan de två största ämnena är blåljus- och sport. Utslaget på län visar det sig att det län med högst andel blåljusnyheter har minst andel sport. Utifrån denna undersökningens resultat verkar det som att dessa två ämnen inte bara dominerar. Det hjälper inte heller om det ena ämnet är mindre eller icke-existerande för att andra ämnen, såsom politik, att komma upp till ytan. Istället blir det större andel av det andra ämnet, sport eller blåljus. Både en minskad politisk bevakning och en ökning av blåljus är konsekvenser av kommersialiseringen.¹²¹

Malmö har som enskild kommun en hög andel blåljusnyheter på 71,8 procent, jämfört med Göteborg som endast har 44,7 procent. Detta gör att Malmö ligger på en högre andel än sitt län, Skåne, vilket Göteborg inte gör. Bilden av Malmö som stad påverkas givetvis för resten av Sverige. Nyheterna är inte felaktiga, de brott som rapporteras om har naturligtvis ägt rum. Dock är frågan hur representativt det är för hela Malmö stad. Det marknadsmässiga styrfältet driver på blåljusnyheter som är tacksamma och säljer. Reproduktionen av en stereotypisk men framförallt repetitiv bild skapar en orättvis bild, i detta fall av Malmö. Självklart består varken Malmö eller Sverige endast av sport, brott och olyckor men denna undersökning visar just denna bild av Sverige.

9.3 Ursprung

Samtliga tidningar har *tidning regional* som främsta ursprung. Däremot är de lokala tidningarna ett litet ursprung. Sett i ett nyhetsekologiskt perspektiv är detta problematiskt, eftersom i ett ekologiskt system är även den största fisken beroende av den minsta. I längden kan detta få konsekvenser, bristen på ett brett nyhetsinnehåll gör medierna sjuka och i förlängningen kan även demokratin drabbas. För en fungerande och frisk demokrati är en fungerade riksjournalistik helt avgörande. När det politiska innehållet tunnas ut i de agendasättande tidningarna påverkas självklart vad som ligger till grund för den politiska

---

¹²⁰ Allern, 2012, s. 245

¹²¹ Strömbäck & Jönsson, 2005, s. 26

debatten, och i förlängningen de politiska besluten.¹²² Därför bör makten inte bara granskas på riksnivå.

Det andra största ursprunget är *framkommer ej*, detta då det inte är uppenbart varifrån nyheten kommer, med varken credd eller citat. Tidningarnas brist på att synliggöra nyheternas ursprung kan vara tidningarnas press att sälja sin egen produkt. Det uppstår en paradox när tidningarna som saknar lokalredaktioner behöver vara rikstäckande och rapportera om hela landet.

Tredje största ursprung är *pressmeddelande eller officiell hemsida*. Mycket kan förklaras med kommersialiseringen men det intressanta ligger i vad det innebär för innehållet. Trots att pressmeddelanden inte är något nytt fenomen, så finns det ändå en risk med att detta ursprung är så stort. När de två största ämnena, blåljus- och sport, båda har en hög andel pressmeddelande som ursprung, blir pressmeddelanden ett stort ursprung i rapporteringen totalt sett. Vad det innebär för journalistiken är svårt att avgöra men det finns vissa risker, bland annat att innehållet saknar autenticitet, objektivitet och blir alltför standardiserat och slentrianmässigt.¹²³

Samtliga tidningar använder sig till stor del av TT, över hälften av alla artiklarna har TT som direkt producent. En hög men ändå inte överraskande siffra. Detta då det är både billigt och tidseffektivt att prenumerera hos en nyhetsbyrå jämför med att skicka iväg reportrar runt i landet. Inte minst används TT flitigt men även fenomenet ”kapning” förekommer. Denna undersökning har exemplifierat med antal uppföljningar som samtliga tidningar har gjort på TT-nyheter. Detta är en naturlig del av webbjournalistikens arbetssätt och det är synligt att TT har kommit att bli en grundbult för riksrapporeringen.¹²⁴ Med det ständiga informationsflödet, från bland annat TT, får samtliga tidningar färdiga produkter eller uppslag till idéer att själva utveckla, och vidare sätta egen byline på. Rundgången av nyheter blir synlig inte bara i tidningarnas uppföljningar av TT-nyheter. Då tidning regional är TTs största ursprung, ”kapar” även de sina nyheter. TT och rikstidningarna har alltså samma mönster för nyheternas ursprung. Även TT har en begränsad lokal närvaro och är beroende av

---

¹²² Nygren & Althén, 2014, s. 5

¹²³ McQuail, 2010, s. 551

¹²⁴ Johansson, 2008, s. 9

andra medier runt om i landet. När TT då är en av riksmidiernas största ursprung blir det problematiskt för nyhetsekologins välmående.¹²⁵

9.4 Källor

Bilden av Sverige påverkas av vilka som syns och kommer till tals i nyheter. Källorna spelar stor för hur en plats eller händelse uppfattas av mottagaren. Resultaten visar att den största källan är *polis eller räddningstjänst*. Inte så förvånande med tanke på den stora mängden blåljusnyheter. Inte heller då polis och räddningstjänst är lättillgängliga, med presstalespersoner och pressmeddelanden. Likaså är denna typ av källa tillförlitlig och uppfattas trovärdig hos läsaren.¹²⁶

9.5 Slutsats

Med mängden blåljusnyheter med polis och räddningstjänst återupprepar i rapporteringen, skapas en bild av elände och problem runt om i landet. Motpolen ligger hos politiker, både på riks- och lokalnivå. Andelen är mycket låg vilket styrker bilden av en brist på politik utanför Stockholm. Bilden kan ses som en följd av den urbana normen, där staden är norm och landsbygden verkar som den avvikande periferin.¹²⁷ Problemet ligger i att denna bild av Sverige gör att människor inte ser sig själva och sina verkligheter representerade i riksmidierna. Människor utanför Stockholm saknar referenspunkt och igenkänning i riksnyheter när lokala frågor når inte den rikspolitiska agendan. Medierna som tredje statsmakt i allmänhet och de undersökta tidningarna i synnerhet, har stor betydelse i vad som diskuteras och debatteras i den politiska eliten. Finns inte en rättvis och representativ bild av Sverige i medvetandet hos varken politiker eller väljare, kan demokratin bli skev. Och då denna undersökning visat samtliga tidningars stora beroende av andra medier, inte minst regionala tidningar, är det oroväckande att tänka på hur bilden av Sverige skulle bli om dessa minskar och försvinner.

Utan regionala tidningar kan riksbevakningen möjligtvis ändå fortlöpa med hjälp av pressmeddelanden, nyhetsbyråer och informationsflöden som kommersialiseringen ändå tillför.¹²⁸ Frågan är dock till vilket pris? Frustration över att inte bli sedd eller känna sig som

---

¹²⁵ Nygren & Althén, 2014, s. 55

¹²⁶ Hedman, 2006, s. 29

¹²⁷ Rönnblom, 2014, s. 10

¹²⁸ Strömbäck & Jönsson, 2005, s. 26

en viktig del av den nationella konstruktionen uppstår. Detta kan i sin tur leda till en stor förtroendeklyfta när riksmedier och rikspolitiker diskuterar hela landets problem och välmående, utan hela landet representerat. Tidningarnas bild av Sverige utanför Stockholm splittrar landet när människor inte känner igen sig i rapporteringen. Med förtroendeklyftan och ett politiskt samtal som förs utifrån ett storstadsperspektiv, ökar risken för en vi och dem-känsla. En känsla vi inte behöver mer av i dagens samhälle.

9.6 Framtida forskning

Denna undersökning kan ligga till grund för framtida forskning med fokus på bevakningen av län med förhållande till dess största tätort. Som här gjorts med Malmö och Göteborg. På detta sätt hade de regionala tidningarnas betydelse i riksbevakningen blivit tydligare. Det hade varit intressant inte enbart ur ett centraliseringsperspektiv men även ur ett nyhetsekologiskt perspektiv.

10. Källförteckning

- Allern, Sigurd, "Journalistiken och kommersialiseringen", i, Nord & Strömbäck (red.), *Medierna och demokratin*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012
- Anderson, C.W, "News Ecosystems", i, *The SAGE handbook of digital journalism* (red), Witschege, Tamara, Anderson, C.W, Domingo, David & Hermida, Alfred, SAGE, London, 2016.
- Enbom, Jesper & Carlsson, Erik, "Sportjournalistik", i, *Handbok i journalistik forskning*, Carlsson, Michael & Strömbäck, Jesper (red.), 1. Uppl., Studentlitteratur, Lund, 2015
- Eriksson, Madeleine, *(Re)producing a periphery: popular representations of the Swedish North*, Kulturgeografiska institutionen, Umeå universitet, Diss. Umeå: Umeå universitet, 2010
- Ghersetti, Marina, "Journalistikens nyhetsvärdering", i, Nord & Strömbäck (red.), *Medierna och demokratin*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012
- Hedman, Ulrika, *Har ni något webbigt? En fallstudie av Göteborgs-Postens flerkanalpublicering. Redaktionell organisering och arbetsrutiner, nyhetsvärdering, samt medielogik*. Göteborg. D-uppsats. JMG, Göteborgs universitet, 2006
- Hinderson, Jan, *Webbens vägar: om webbjournalistikens etablering och utveckling vid tre svenska regionala och lokala dagstidningar 1995 - 2013*, Lunds universitet, Diss. Lund: Lunds universitet, 2013
- Johansson, Bengt, *Vid nyhetsdesken. En studie av nyhetsvärdering vid svenska nyhetsredaktioner*, Mittuniversitetet, Sundsvall, 2008
- Karlsson, Michael, *Nätjournalistik - En explorativ fallstudie av digitala mediers karaktärsdrag på fyra nyhetssajter*, Avdelningen för medie- och kommunikationsvetenskap, Diss. Lund : Lunds universitet, 2006
- Lindquist, Kristian, *Webbjournalistik*, 1. uppl., Norstedt, Stockholm, 2010
- Nilsson, Åsa, "Kvantitativ innehållsanalys", i, Ekström & Larsson (red.), *Metoder i kommunikationsvetenskap*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2010
- Nygren, Gunnar & Althén, Kajsa, *Landsbygd i medieskugga: nedmonteringen av den lokala journalistiken och bilden av landsbygden i Dagens Nyheter*, Södertörns högskola, Huddinge, 2014
- Nygren, Gunnar & Carlsson, Anita, *Nyhetsfabriken: journalistiska yrkesroller i en förändrad mediavärld*, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2008
- Nygren, Gunnar "Ny teknik och ändrade arbetsprocesser", i, *Nyhetsfabriken: journalistiska yrkesroller i en förändrad mediavärld*, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2008

- Mattsson, Kristina, *Landet utanför: ett reportage om Sverige bortom storstaden*, 1. uppl., Leopard, Stockholm, 2011
- McQuail, Denis, *McQuail's mass communication theory*, 6. ed., Sage, London, 2010
- Rönblom, M., *Ett urbant tolkningsföreträde? En studie av hur landsbygd skapas i nationell policy*, Umeå centrum för genusstudier, Umeå universitet, Umeå, 014
- Strömbäck, Jesper, ”Journalistiken och organisationen”, i, Karlsson & Strömbäck (red.), *Handbok i journalistikforskning*, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2015
- Strömbäck, Jesper, ”Journalistikens nyhetsurval och nyhetsvärderingar”, i, Karlsson & Strömbäck (red.), *Handbok i journalistikforskning*, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2015
- Truedsson, Lars, *Mediestudiers årsbok: tillståndet för journalistiken 2015/2016*, Institutet för mediestudier, Andersson, Ulrika & Truedson, Lars (red.), Stockholm, 2016
- Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela, *Massmedier: nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet*, 11., helt omarb. uppl., Ekerlid, Stockholm, 2014
- Østbye, Helge & Helland, Knut, *Metodebok for mediefag*, Knapskog, Karl & Larsen, Leif Ove (red.), 2. utg., Fagbokforl., Bergen, 2002

Elektroniska källor

Institutet för mediastudier, Där bor journalisterna, Så snett bor journalisterna, Journalism++, 2015, <http://journalisterna.mediastudier.se/>, (hämtad:2017-12-18)

Nygren, Gunnar, ”Medieekologi – ett helhetsperspektiv på medieutveckling”, i, Medieutredningen, *Människorna, medierna & marknaden: Medieutredningens forskningsantologi om en demokrati i förändring*: forskningsantologi, Wolters Kluwer, Stockholm, 2016, <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2016/04/sou-201630/>, (hämtad: 2017-11-27)

Popova, Susanna, *Po Tidholm: Jag hatade att växa upp på landet*, Svenska Dagbladet, januari, 2017 <https://www.svd.se/jag-hatade-att-vaxa-upp-pa-landet>, (hämtad: 2017-11-24)

Statiska Centralbyrån, Miljö – Tätorter; arealer, befolkning, Tätorter 2015, 2016 <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/markanvandning/tatorter-arealer-befolkning/pong/statistiknyhet/tatorter-2015/>, (hämtad: 2017-12-15)

Strömbäck, Jesper & Jönsson, Anna Maria, “Nyheter i konkurrens – journalistikens kommersialisering?”, NORDICOM, Göteborg, 2005, hämtad 2014-11-28, <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:31101/FULLTEXT01.pdf>, (hämtad: 2017-12-15)

Sveriges Kommuner och Landsting, *Länsregister*, 20-10-2017

<https://skl.se/tjanster/kommunerlandsting/faktakommunerochlandsting/lansregister.2053.html>
(hämtad: 19-01-2018)

Bilaga 1

Kodschema

Undersökningsobjekt

Stockholmsbaserade rikstidningars webbpublicerade artiklar.

Medier

Dagens Nyheter, Expressen, Aftonbladet och Svenska Dagbladet.

Tidsperiod

Januari – juli 2017.

Urvalskriterier

Använder oss av syntetisk vecka.

2/1 2017 – en måndag

7/2 2017 – en tisdag

1/3 2017 – en onsdag

6/4 2017 – en torsdag

5/5 2017 – en fredag

3/6 2017 – en lördag

2/7 2017 – en söndag

Samtliga publicerade artiklar på ovan nämnda datum och de artiklar som på något sätt handlar om Sverige utanför Stockholms län.

Opinionsmaterial och ”flashar” har sorterats bort. Därmed har endast nyhetsartiklar använts. Detta då de Stockholmsbaserade rikstidningarnas *nyhetsbevakning* av Sverige undersöks.

Analysenhet

Hela artiklar och notiser av nyhetskaraktär. Enbart text, inga bilder eller grafik har använts som material.

Vid tillfällen där en nyhet har upprepats, uppdaterats eller har flera publikationer i olika längd på samma dag har den artikeln med första publiceringstid konsekvent valts.

Motivering: En nyhet som uppdaterats vid senare tillfälle innebär att tidningen har haft möjlighet att komplettera med källor och uppgifter och står därmed som producent till den nyheten.

Variabler:

1. Löpnummer, artikelnummer

#1–643

2. Veckodag

1. Måndag
2. Tisdag
3. Onsdag
4. Torsdag
5. Fredag
6. Lördag
7. Söndag

3. Månad

1. Januari
2. Februari
3. Mars
4. April
5. Maj
6. Juni
7. Juli

4. Tidning

1. Dagens Nyheter
2. Expressen
3. Aftonbladet
4. Svenska Dagbladet

5. Län

1. Uppsala
2. Södermanland
3. Östergötland
4. Jönköping
5. Kronoberg

6. Kalmar
7. Gotland
8. Blekinge
9. Skåne utan Malmö
10. Malmö
11. Halland
12. Västra Götaland utan Göteborg
13. Göteborg
14. Värmland
15. Örebro
16. Västmanland
17. Dalarna
18. Gävleborg
19. Västernorrland
20. Jämtland
21. Västerbotten
22. Norrbotten

Kommentar:

Malmö och Göteborg kommun har kodats separat, detta för att ha möjligheten att plocka ur dessa två storstäder då en analys kring ”Sverige utanför storstäderna” är önskvärd.

6. Ämne

1. Brott
2. Olycka
3. Sport
4. Sociala Problem
5. Natur/miljö
6. Företag/ekonomi/affärer
7. Kultur/nöje
8. Politik
9. Livsstil
10. Vetenskap/teknik
11. Övrigt

Kommentar: Nyheter gällande olyckor som ska utredas som brott är rubricerade som olyckor då brottsmisstanken inte nödvändigtvis betyder brott. Sociala problem är som till exempel utreds av myndigheter internt eller samhällsbekymmer, men som inte synligt utreds som brott hos polisen.

7. Producent

1. Tidningen själv
2. TT

Kommentar: Det medie som i slutet av artikeln framkommer som producent av nyheten, med byline.

8. Ursprung

1. Tidningen själv
2. TT
3. Sveriges radio Riks
4. Sveriges radio Lokal
5. Sveriges television Riks
6. Sveriges television Lokal
7. Tidning Riks
8. Tidning Regional
9. Tidning Lokal
10. Pressmeddelande/officiell hemsida
11. Sociala medier
12. Övrig media
13. Framkommer ej

Kommentar: Med ursprung menas ”cred” eller citat av annan media.

De artiklar där ursprung eller huruvida tidningen varit på plats inte framkommer, kodus som ”framkommer ej”.

Regionala tidningar innebär att tidningen bevakar mer än en kommun.

Övriga media innefattar bland annat mindre nättidningar, nischade media, de medier som inte platsar i *Ursprung*: #1 - 12.

9. Källa

1. Polis/räddningstjänst/brandkår
2. Åklagare/advokat
3. Spelare/tränare
4. Företrädare idrott
5. Politiker/myndighet Lokal
6. Politiker/myndighet Riks
7. Tjänstemän Lokal
8. Medborgare/berörd
9. Företagare
10. Expert
11. Övrigt

Kommentar: Källor är de människor som får komma till tals i artiklarna.